

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Právní úprava, účetnictví a financování sportovních institucí

Legislation, Accounting and Financing Sport Institutions

Student: Bc. Petra Hladíková

Vedoucí diplomové práce: Doc. PhDr. Ing. Jan Novotný, CSc.

Ostrava 2013

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Petra Hladíková**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně
Specializace: 02 Účetnictví a daně
Téma: **Právní úprava, účetnictví a financování sportovních institucí**
Legislation, Accounting and Financing Sport Institutions

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Teoretická východiska
 3. Charakteristika sportovních institucí
 4. Analýza hospodaření a návrhy pro zlepšení
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

HAMERNÍKOVÁ, Bojka, Alena MAAYTOVÁ a kol. *Veřejné finance*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 340 s. ISBN 978-80-7357-497-0.
KOLEKTIV AUTORŮ. *Nevýdělečné organizace 2012*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 294 s. ISBN 978-80-7357-737-7.
MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace – vznik, účetnictví, daně*. 11. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 256 s. ISBN 978-80-7263-675-4.

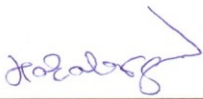
Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Doc. PhDr. Ing. Jan Novotný, CSc.**

Datum zadání: 23.11.2012

Datum odevzdání: 26.04.2013

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně. Přílohu, která mi byla dána k dispozici, jsem samostatně doplnila.“

V Ostravě dne: 26. 4. 2013

.....
Bc. Hladíková Petra

Poděkování

Ráda bych poděkovala panu Doc. PhDr. Ing. Janu Novotnému, CSc. za odborné rady a cenné připomínky, které mi poskytl při vedení diplomové práce. Také bych chtěla poděkovat všem sportovním institucím, které mi poskytli informace a materiály, týkající se diplomové práce.

Obsah

1.	Úvod.....	5
2.	Teoretická východiska.....	7
2.1	Právní formy obchodních společností	7
2.1.1	Právní formy sportovních institucí v ziskovém sektoru.....	8
2.1.2	Právní formy sportovních institucí v neziskovém sektoru.....	12
2.2	Účetnictví sportovních organizací	17
3.	Charakteristika sportovních institucí.....	23
3.1	Organizace sportu a typologie sportovních institucí v ČR	23
3.2	Zdroje financování sportovních institucí	25
3.3	Typologie dotací	26
3.4	Financování sportu z veřejných zdrojů.....	28
3.5	Financování sportu z krajských a obecních rozpočtů	32
3.5.1	Program podpory sportu a pohybových aktivit.....	33
3.5.2	Financování sportu v letech 2008 – 2012 v Moravskoslezském kraji	34
3.6	Odvody loterijních společností, Sazka, a.s.	35
3.7	Financování ze soukromých zdrojů	38
3.8	Členské příspěvky.....	38
3.9	Dary	39
3.10	Sponzorování	39
3.11	Dobrovolnictví.....	41
3.12	Vstupné, startovné	42
3.13	Jiná doplňková činnost	42
3.14	Analýza současného financování sportu v ČR	44
4.	Analýza hospodaření a návrhy pro zlepšení.....	46
4.1	Biatlonklub SMTu Poruba	46
4.2	FC Ostrava – Jih	49
4.3	MVIL Ostrava, o. s.	51
4.4	SK EDIE Team	53
4.5	FC Vítkovice 1919.....	55
4.6	FA Havířov	58
4.7	1. JUDO CLUB Ostrava, o. s.	60
4.8	Zhodnocení, návrhy na zlepšení	63

5. Závěr.....	69
Seznam použité literatury	70
Seznam zkratek	73

1. Úvod

Sport je důležitou součástí našeho života. V Českých zemích má velkou tradici a jeho počátky sahají až do čtrnáctého století, někde do období kdy vládli Habsburkové. V této době začaly být oblíbené rytířské souboje, předchůdci sportovních turnajů. Později se rozšířily sporty o sáňkování, bruslení a první míčové hry, kuželky, samozřejmě šerm.

Cílem diplomové práce je analyzovat financování sportovních institucí, zjistit zdroje, ze kterých provozují svou činnost, případně poukázat na problémy se kterými se potýkají při řešení a naplňování svých rozpočtů. Práce bude řešena metodou dotazníku, nebo přímo ve sportovní instituci s oprávněnými osobami.

Se sportovní organizací u nás se poprvé setkáváme v devatenáctém století, kdy byl založen v roce 1862 Sokol pražský. Jeho zakladateli a vůdčími osobnostmi byli Miroslav Tyrš a Jindřich Fugner. Podle jejich vzoru postupně začaly vznikat další organizace – jednoty, nejen v Českých zemích, ale také v cizině mezi krajany. Vznikly tzv. župy (župa je autonomní organizační celek), z jejichž sjednocení vznikla Česká obec sokolská v roce 1904.

Sokol nebyla jen organizace tělovýchovná, ale především razila vlastenecké a demokratické myšlenky, což mělo za následek zastavení její činnosti nejen v období první světové války, ale především v době nacistické okupace. Poslední setkání členů Sokola bylo v roce 1948, poté byla velká sportovní vystoupení nahrazena komunistickými – spartakiádami. Snahu o obnovu sokolské organizace po roce 1948 přerušila intervence vojsk Varšavské smlouvy v roce 1968, takže obnova Sokola se naplnila až v roce 1990. S obnovou České obce sokolské se po revoluci začalo sportovat ještě více. Sporty se modernizují, vyvíjí, vznikají nové a jejich členové se sdružují v různých sportovních organizacích. Sport se jako společenský fenomén začal prosazovat koncem 19. stol. Byl provozován na amatérské úrovni.

Dnes má sport v ekonomice velký význam v mnoha ohledech. Je součástí téměř každé domácnosti. Ať je to tělesná výchova dětí ve školách, nebo rekreační vyžití rodin atd. Velice významně se podílí na tvorbě HDP, ovlivňuje zaměstnanost, výdaje domácností na sport a produkty s nimi související, staví se zařízení vhodná k provozování sportů, pořádají se velké i menší sportovní akce.

Vymezení postavení sportu ve společnosti jako veřejně prospěšné činnosti, upravuje zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění novel č. 219/2005 Sb., 186/2006 Sb.,

274/2008 Sb. Stanoví úkoly ministerstev, správních úřadů a působnost územních samosprávných celků. Pro účely tohoto zákona pojem sport představuje všechny formy tělesné činnosti, které prostřednictvím organizované i neorganizované účasti si kladou za cíl harmonický rozvoj tělesné i psychické kondice, upevňování zdraví a dosahování sportovních výkonů v soutěžích všech úrovní. Rozumí se tím organizovaný i neorganizovaný sport a pohybová rekreace určená širokým vrstvám obyvatelstva.

2. Teoretická východiska

2.1 *Právní formy obchodních společností*

V České republice je spousta organizací, zabývajících se sportem. Od malých sportovních klubů, středisek, až po velké organizace, asociace a federace. Rozlišujeme je, mimo jiné, do dvou právních forem:

- Právní formy v ziskovém sektoru
 - Veřejné obchodní společnosti
 - Komanditní společnosti
 - Společnosti s ručením omezeným
 - Akciové společnosti
- Právní formy v neziskovém sektoru
 - Obecně prospěšné společnosti
 - Občanská sdružení
 - Zájmová sdružení právnických osob
 - Organizace s mezinárodním prvkem
 - Nadace a nadační fondy
 - Rozpočtové nebo příspěvkové organizace zřízené ústředním orgánem státní správy nebo v případě příspěvkových organizací obcemi [3 – Durdová]

2.1.1 Právní formy sportovních institucí v ziskovém sektoru

Osobní společnosti:

Veřejná obchodní společnost (zákon č. 513/1991 Sb. Obchodní zákoník)

Veřejnou obchodní společností je společnost, ve které alespoň dvě osoby podnikají pod společným jménem. Je právnickou osobou, zapsanou v obchodním rejstříku. Za závazky společnosti ručí společně a nerozdílně celým svým majetkem. Společníkem se rozumí osoba fyzická i právnická. Veřejná obchodní společnost se zakládá sepsáním a podpisem společenské smlouvy a vzniká dnem zápisu do obchodního rejstříku.

Obchodní jméno musí obsahovat označení – veřejná obchodní společnost, a může být používaná zkratka „veř. obch. spol.“ nebo „v.o.s.“

Společenská smlouva musí obsahovat název společnosti, sídlo, určení společníků uvedením jména nebo názvu a sídla právnické osoby nebo jména a bydliště fyzické osoby, předmět podnikání.

Výše **vkładu** společníka není stanovena. Společníci jsou povinni splatit svůj vklad ve lhůtě stanovené ve společenské smlouvě, jinak bezodkladně po vzniku společnosti, případně po vzniku své účasti ve společnosti. Při prodlení se splácením peněžitého vkladu je společník povinen uhradit úrok z prodlení ve výši 20% z dlužné částky, pokud společenská smlouva nestanoví jinak. Do společnosti lze vložit i více vkladů, které se pak pro účely výpočtu podílu sčítají.

K **řízení společnosti** je oprávněn každý společník v rámci zásad mezi nimi dohodnutými. Toto je ustanoveno ve společenské smlouvě. Pověřený společník je povinen řídit se zásadami, které s ostatními společníky dohodl. Nestanoví-li společenská smlouva jinak, každý společník má jeden hlas. Vedením může být pověřeno i více společníků.

Zisk se dělí mezi společníky rovným dílem, podíl na zisku stanovený na základě účetní uzávěrky je splatný do tří měsíců od jejího schválení, nestanoví-li společenská smlouva jinak.

Ztrátu zjištěnou v účetní závěrce nesou společníci také rovným dílem.

Tato forma podnikání nese obrovskou **nevýhodu** v neomezenosti ručení v případě úmrtí společníka. Společníci sice podnikají sami za sebe, ručí svým majetkem a mají společné účetnictví, ale v případě úmrtí jednoho ze společníků, ručí všichni stejným dílem.

Komanditní společnost (obchodní zákoník §93)

Komanditní společnost představuje zvláštní druh obchodní společnosti, která v sobě spojuje prvky veřejné obchodní společnosti a společnosti s ručením omezeným. Komanditní společnost musí být založena minimálně dvěma společníky, z nichž musí být jeden komandista a druhý komplementář. Komandisté ve společnosti ručí za závazky společnosti do výše svého nesplaceného vkladu a komplementáři ručí celým svým majetkem.

V **obchodním jméně** společnosti se objevuje označení „komanditní společnost“ nebo zkratky „kom. spol.“, „k. s.“ Obsahuje-li firma společnosti jméno komandity, ručí tento za závazky společnosti stejně jako komplementář.

Komanditní společnost se zakládá **společenskou smlouvou**. Ta musí obsahovat firmu a sídlo společnosti, určení společníků uvedením firmy nebo názvu a sídla právnické osoby nebo jména a bydliště fyzické osoby, předmět podnikání, určení, kteří ze společníků jsou komplementáři a komandisté, výši vkladu každého komandisty.

K **řízení společnosti** jsou oprávněni pouze komplementáři.

Ve společenské smlouvě je stanovena výše vkladu komandisty, minimálně však 5000 Kč. Vklad je povinen splatit ve lhůtě stanovené společenskou smlouvou.

Zisk se dělí na část připadající společnosti a část připadající komplementářům, poměrem stanoveným ve společenské smlouvě, jinak se dělí napolovic.

Kapitálové společnosti:

Společnost s ručením omezeným (obch. zákoník §105)

Jednou z nejvyužívanějších forem obchodních společností malých a středních podnikatelů je společnost s ručením omezeným. Je to nejjednodušší typ kapitálové společnosti, byť obsahuje mnoho prvků osobní společnosti. Je vyžadována jak osobní, tak majetková účast na podnikání. Společnost může mít od jednoho do padesáti společníků. Společnost je právnickou osobou upravenou zákonem č. 513/1991 Sb., obchodním zákoníkem. Od 1. 1 2014 bude nahrazen zcela novým zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích.

„Eseróčko“ je tzv. kapitálovou společností, která má povinnost vytvářet **základní kapitál** v minimální výši 200 000 Kč, na kterém se může podílet každý společník pouze jedním vkladem minimálně však 20 000 Kč. Výše vkladu může být pro jednotlivé společníky

stanovena rozdílně, avšak dohromady musí souhlasit s výší základního kapitálu společnosti. Vklad může mít i nepeněžitou povahu.

Podle nové právní úpravy od 1. 1. 2014 se nebude udávat žádný minimální výše základního kapitálu, vklad tak bude moci být i jen spíše symbolická částka 1 Kč.

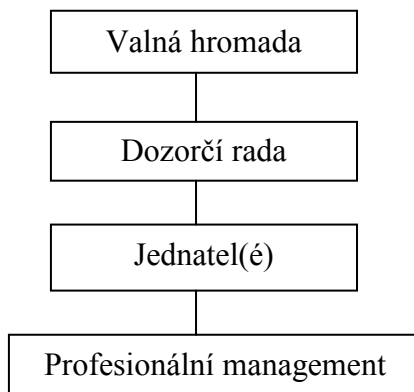
Založení společnosti probíhá ve dvou fázích. Nejprve se společnost zakládá společenskou smlouvou, v případě jednoho zakladatele – zakladatelskou smlouvou. K samotnému vzniku dojde až zápisem do obchodního rejstříku. Před podáním návrhu na zápis do rejstříku, musí být splaceno celé emisní ážio a na každý peněžitý vklad musí být splaceno nejméně 30%. Celková výše splacených vkladů musí činit alespoň 100 000 Kč. Pokud má společnost jen jednoho zakladatele, může být zapsána do obchodního rejstříku, jen když je splacena celá výše základního kapitálu.

Společenská smlouva, resp. Zakladatelská listina musí obsahovat určité náležitosti. První z nich je název společnosti, ke které je povinný dodatek „společnost s ručením omezeným“ nebo zkratkami „ spol. s r.o.“ nebo s. r.o.“ Dále pak sídlo, které je určeno adresou, kde právnická osoba skutečně sídlí a vykonává svoji činnost. Předmětem podnikání je konkrétní činnost vykonávaná společností, tj. činnost spočívající např.: v živnostenském podnikání, zemědělské výrobě a v podnikání na základě jiného než živnostenského oprávnění, např. výkon daňového poradce. Ve společenské smlouvě je taktéž stanoveno, kdo je jednatelem společnosti, či správcem vkladu, kterým bývá zpravidla zakladatel. Podstatnou náležitostí společenské smlouvy je úprava rezervního fondu.

Společníci **ručí** společně a nerozdílně za závazky společnosti do výše souhrnu nesplacených částí vkladů všech společníků podle zápisu v obchodním rejstříku. Veškerou právní odpovědnost za chod společnosti, vedení účetnictví, povinnosti vůči úřadům atd. nesou jednatelé společnosti.

Nejvyšším orgánem společnosti je **valná hromada**. Rozhoduje o jmenování a odvolávání jednatelů, o změnách ve společenské smlouvě a stanovách, schvaluje účetní závěrku. Může jmenovat i členy dozorčí rady. [3 – Durdová]

Obr. 2.1 Organizační struktura společnosti s ručením omezeným

(Vlastní zpracování dle Durdové, Ireny. Ekonomické aspekty sportovního managementu. 1. Vyd. Ostrava: VŠB – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA, 2012.)

Akciová společnost (obchodní zákoník §154)

Akciovou společností je společnost, jejíž základní kapitál je rozvržen na určitý počet akcií o určité jmenovité hodnotě. Společnost odpovídá za porušení svých závazků celým svým majetkem. Akcionář neručí za závazky společnosti. Firma společnosti musí obsahovat označení „akciová společnost“ nebo zkratky „akc.spol.“, „a.s.“.

Akcie je cenným papírem, s nímž jsou spojena práva akcionáře jako společníka podílet se podle zákona na řízení společnosti, na jejím zisku a na likvidačním zůstatku při zániku společnosti.

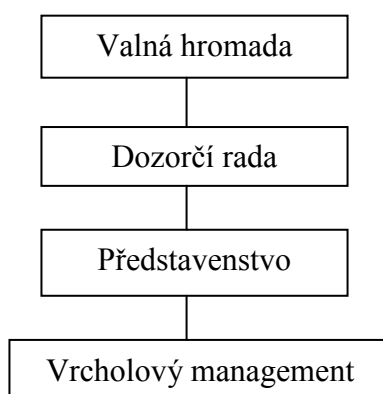
Akciová společnost může být **založena** jedním zakladatelem, je-li zakladatel právnickou osobou, jinak dvěma nebo více zakladateli. Pokud je společnost uzavřena mezi dvěma nebo více zakladateli, uzavírá se mezi nimi **zakladatelská smlouva**. Jediný zakladatel uzavírá **zakladatelskou listinu**. Tyto musí obsahovat firmu, sídlo a předmět podnikání, navrhovaný základní kapitál, počet akcií a jejich jmenovitou hodnotu, podobu, v níž budou akcie vydány, zda budou na jméno nebo na majitele, kolik akcií kdo upisuje, za jaký emisní kurs, způsob a lhůtu pro splacení, přibližnou výši nákladů, které v souvislosti se založením společnosti vzniknou, určení správce vkladu i návrh stanov.

Základní kapitál společnosti založené s veřejnou nabídkou akcií musí činit alespoň 20 000 000 Kč. Základní kapitál společnosti založené bez veřejné nabídky akcií musí činit alespoň 2 000 000 Kč.

Orgány akciové společnosti

- *Valná hromada* – je nejvyšší orgán akciové společnosti. Představuje shromáždění všech akcionářů. Rozhoduje o založení společnosti, volí orgány společnosti, schvalují rozdělení zisku a účetní závěrku. Rozhoduje o zvýšení či snížení základního jmění.
- *Představenstvo* – je statutárním orgánem, který řídí společnost a jedná jejím jménem, má nejméně tři členy a volí se na pět let.
- *Dozorčí rada* – je orgán kontrolující hospodaření společnosti. Členové jsou voleni valnou hromadou. Má minimálně tři členy a její počet musí být dělitelný třemi. Jsou voleni jak valnou hromadou, tak i zaměstnanci. Je volena na pět let.
- *Vrcholový management* – představuje operativní řízení společnosti. Činnost vrcholového managementu není obsažena v obchodním zákoníku, ale formuje se.

Obr. 2.2 Organizační struktura akciové společnosti

(Vlastní zpracování dle Durdové, Ireny. *Ekonomické aspekty sportovního managementu*. 1. Vyd. Ostrava: VŠB – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA, 2012.)

2.1.2 Právní formy sportovních institucí v neziskovém sektoru

Obecně prospěšné společnosti

Činnost obecně prospěšných společností je upravena zákonem o obecně prospěšných společnostech č. 248/1995 Sb. Účelem obecně prospěšné společnosti je poskytování obecně prospěšných služeb uvedených v **zakládacím listině**. Vzniká dnem zápisu do rejstříku obecně

prospěšných společností vedeným příslušným soudem. Zakladateli o. p. s. mohou být fyzické i právnické osoby. Společnost může vlastním jménem podnikat v rámci tzv. doplňkové činnosti, případný zisk musí být použit na poskytování obecně prospěšných služeb, pro které byla společnost založena.

Statutárním orgánem je **správní rada**. Má nejméně tři a maximálně patnáct členů, její počet však musí být dělitelný třemi. Volí se na dobu tří let na dobu ne delší než dvě po sobě jdoucí funkční období. Správní radu jmenuje zakladatel, pokud není v zakládací listině stanoveno jinak. Jejím úkolem je schvalování změn zakládací listiny, rozhodovat o zrušení o. p. s., schvalovat rozpočet, účetní závěrku a výroční zprávu, kontrolovat a rozhodovat o rozsahu účelu a doplňkových činností, jmenovat a odvolávat ředitele. **Ředitel** řídí činnost obecně prospěšné společnosti.

Kontrolním orgánem je **dozorčí rada**. Jmenuje ji zakladatel a je volena tříčlenná nejvíce však sedmičlenná. Přezkoumává roční účetní závěrku a výroční zprávu, dohlíží na to, že obecně prospěšná společnost vyvíjí činnost v souladu se zákony a zakládací listinou. Nahlíží do účetních knih, svolává mimořádné jednání správní rady.

Obecně prospěšné společnosti se nesmí účastnit na podnikání jiných osob a mimo území České republiky, nesmí zřizovat ani organizační složky.

Občanská sdružení (zákon č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů ve znění pozdějších předpisů)

Občanské sdružení je nejčastější právní formou neziskové organizace v ČR. Občanské sdružení **vzniká** na základě návrhu k registraci, kterou mohou podat nejméně tři občané, z nich alespoň jeden musí být starší 18 let. Podává se písemně Ministerstvu vnitra ČR. Návrh na registraci musí obsahovat:

- podpisy členů přípravného výboru,
- jména a příjmení, data narození a bydliště těchto osob,
- označení toho člena výboru, který je určen jako zmocněnec pro jednání jménem výboru,
- text stanov ve dvou vyhotoveních.

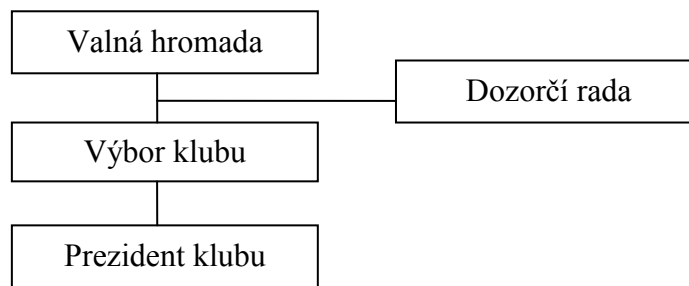
K návrhu se připojují **stanovy**. Mezi náležitosti stanov patří název sdružení, sídlo, práva a povinnosti členů sdružení. Také orgány sdružení, způsob jejich ustanovování, určení orgánů a funkcionářů oprávněných jednat jménem sdružení. Ustanovení o organizačních

jednotkách, pokud budou zřízeny a pokud budou jednat svým jménem, zásady hospodaření. Formát stanov není jednotně určen. Jak jsou složité, záleží na předmětu plánované činnosti a také složitosti struktury zakládané organizace.

Dalším krokem existence občanského sdružení je svolání **členské schůze**, kde se projedná schválení stanov a volba statutárních orgánů. Zde by mělo být ustanoveno, kdo je v souladu se stanovami zakládajícím členem, popřípadě může přijmout další členy. Volí se orgány sdružení – výbor, který má oprávnění jednat. Změny ve stanovách schvaluje nebo zamítá Ministerstvo vnitra.

Občanská sdružení nesmí omezovat osobní, politická nebo jiná práva občanů pro jejich národnost, pohlaví, rasu, náboženské vyznání. Jsou právnickými osobami, vedou účetnictví.

Obr. 2.3 Organizační struktura občanského sdružení

(Vlastní zpracování dle Durdové, Ireny. Ekonomické aspekty sportovního managementu. 1. Vyd. Ostrava: VŠB – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA, 2012.)

Zájmová sdružení právnických osob (občanský zákoník §20)

Zájmové sdružení právnických osob je typ sdružení, který mohou založit pouze právnické osoby a to nejméně dvě. Tím se odlišuje od ostatních právnických osob. Zakládají se zejména pro koordinaci některých činností a služeb navzájem. Registrace se provádí ve správním řízení Krajskými úřady, v Praze magistrátem hl. m. Prahy. Sdružení vzniká na základě **zakladatelské smlouvy** nebo **schválením založení** na ustavující schůzi. Tímto se stanoví návrh k registraci do rejstříku sdružení. K návrhu je nutno přiložit zakladatelskou smlouvu nebo zápis z ustavující schůze, doklady prokazující právnickou subjektivitu zakladatelů, stanovы sdružení a jména osob oprávněných jednat jménem tohoto sdružení.

Zájmové sdružení právnických osob je samostatným právním subjektem s vlastní právní subjektivitou. Účetnictví vedou v plném rozsahu.

Organizace s mezinárodním prvkem

Mezinárodní sportovní federace, které mohou mít na území ČR sídlo nebo zde působí prostřednictvím své organizační složky. Žádost o zřízení organizace mohou podat nejméně tři fyzické osoby (**přípravný výbor**). Jedna z nich, **zmocněnec**, je oprávněna jednat jménem přípravného výboru. Členy přípravného výboru organizace mohou být občané i cizinci. Pojmem organizace s mezinárodním prvkem se rozumí **mezinárodní nevládní organizace**. U mezinárodní nevládní organizace lze žádat o povolení:

- zřídit organizaci,
- nebo vyvíjet činnost v České republice,
- nebo mít sídlo v České republice.

Povolení vydává Ministerstvo vnitra, které si vyžádá stanovisko Ministerstva zahraničních věcí a příslušných orgánů státní správy. Písemná žádost musí obsahovat údaje o členech přípravného výboru, určení zmocněnce oprávněného jednat jménem přípravného výboru. Po vydání příslušného povolení přiděluje mezinárodní nevládní organizaci identifikační číslo Český statistický úřad. [19- Rektořík]

Nadace a nadační fondy

Nadace a nadační fondy jsou účelová sdružení majetku zřízená a vzniklá podle zákona č. 227/1997 Sb., pro dosahování obecně prospěšných cílů. Je to zejména rozvoj duchovních hodnot, ochrana lidských práv nebo jiných humanitárních hodnot, ochrana lidských práv nebo jiných humanitárních hodnot, ochrana přírodního prostředí, kulturních památek a tradic, rozvoj vědy, vzdělání tělovýchovy a sportu. Je právnickou osobou. Majetek nadace tvoří nadační jmění a ostatní majetek nadace. K dosahování účelu, pro který byla zřízena, používá výnosu z nadačního jmění a ostatní majetek nadace.

Nadační jmění je peněžní vyjádření souhrnu peněžitých i nepeněžitých vkladů a nadačních darů zapsaných v nadačním rejstříku. Nadační fond používá k dosahování účelu, pro který byl zřízen, všechny svůj majetek. Celková hodnota nadačního jmění nesmí být nižší než 500 000 Kč a po dobu trvání nadace se nesmí snížit pod tuto hodnotu. Nadační jmění může být tvořeno pouze peněžními prostředky, cennými papíry, nemovitými a movitými věcmi, jakož i jinými majetkovými právy a jinými majetkovými hodnotami, které splňují předpoklad trvalého výnosu a nevážnou na nich zástavní práva. Ostatní majetek nadace nebo

majetek nadačního fondu může být tvořen pouze peněžními prostředky, cennými papíry, nemovitými a movitými věcmi, jakož i jinými majetkovými právy a jinými majetkovými hodnotami, na nichž neváznou zástavní práva.

Nadačním příspěvkem se pro účely tohoto zákona rozumí vše, co je nadací nebo nadačním fondem v souladu s tímto zákonem a statutem nadace nebo nadačního fondu poskytnuto třetí osobě k účelu, pro který byly nadace nebo nadační fond zřízeny. **Nadačním darem** se pro účely tohoto zákona rozumí vše, co je poskytnuto třetí osobou nadaci nebo nadačnímu fondu k dosahování účelu, pro který byly nadace nebo nadační fond zřízeny.

Nadace nebo nadační fond se **zřizuje** písemnou smlouvou uzavřenou mezi zřizovateli nebo zakládací listinou, pokud je jediný zřizovatel. Důležité je vymezení účelu, pro který se nadace nebo nadační fond zřizuje, konkrétní účel, musí být ve shodě s obecně prospěšným cílem.

Nadace nebo nadační fond vznikají zápisem do rejstříku. Majetek nadace nebo nadačního fondu spravuje **správní rada**, řídí činnost a rozhoduje o všech záležitostech. Musí mít nejméně tři členy a počet musí být dělitelný třemi, pokud nestanoví nadační listina jinak. Funkční období je tříleté. Kontrolním orgánem je **dozorčí rada**. Ta bývá zřizována vždy, pokud nadační jmění nebo majetek je vyšší než 5 000 000 Kč. Kontroluje účetnictví, přezkoumává účetní závěrku, výroční zprávu aj. Pokud není zřízena dozorčí rada, vykonává její funkci **revizor**. Účetnictví vede v plném rozsahu a podléhá auditu. [8-Kočí]

Rozpočtové nebo příspěvkové organizace zřízené ústředním orgánem státní správy nebo v případě příspěvkových organizací obcemi

Rozpočtové nebo příspěvkové organizace jsou právnickou osobou zřízenou k plnění úkolů ve veřejném zájmu, jsou veřejnoprávními neziskovými organizacemi. Právní ustanovení příspěvkových organizací upravuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech státu a o změně některých souvisejících zákonů, zákon č. 219/2000 Sb., o majetku ČR aj. Příspěvkové organizace zřizují organizační složky státu a územní samosprávné celky. Zpravidla jsou to organizace neziskové a jejich rozsah a struktura vyžaduje samostatnou právní subjektivitu. Vzniká na základě **zřizovací listiny**, kterou vydává **zřizovatel**. Ten dále jmenuje a odvolává ředitele této organizace, rozhoduje o odměnách, provádí kontrolu hospodaření příspěvkové organizace, řeší stížnosti. Tyto organizace nesou

obvykle označení **státní organizace** a některé z nich jsou zřízeny zákonem. Jsou to například speciální školy, dětské diagnostické ústavy, fakultní nemocnice, knihovny, muzea aj. Lze shrnout, že příspěvkové a rozpočtové organizace působí zejména v oblastech veřejné správy, zdravotnictví, školství, kultury, bezpečnosti. Příspěvkové organizace lze rozdělit do dvou kategorií:

- ✓ státní příspěvkové organizace,
- ✓ příspěvkové obce územních samosprávních celků, tj. krajů a obcí.

S účinností platnosti zákona č. 219/2000 Sb., o majetku ČR nelze již státní příspěvkové organizace nově zřizovat. Většina takto zřízených organizací byla po roce 2000 převedena na kraje nebo obce. Zbývající ještě přetrvávají do doby, než budou zřejmě zrušeny. Státní rozpočtové organizace se od 1. 1. 2001 transformovaly na organizační složky státu.

Příspěvkové organizace územních samosprávních celků mají právní postavení právnické osoby s omezenou právní subjektivitou. Berou na sebe práva a povinnosti spojené s právními úkony jen v omezeném rozsahu, nemohou vlastnit majetek, ale mohou mít pohledávky a jiná majetková práva. Hospodaří s dotacemi od zřizovatele, ale i s vlastním ziskem. Ten může použít jen k zajištění své hlavní činnosti. Nesmí obchodovat s cennými papíry a poskytovat dary – to neplatí pouze vůči svým vlastním zaměstnancům z FKSP v souladu se zákony.

2.2 Účetnictví sportovních organizací

Účetnictví charakterizujeme jako systém organizace finančních informací, umožňující zachycovat, třídit a evidovat základní číselné údaje o stavu a pohybu majetku a závazků, o nákladech a výnosech nebo o výdajích a příjmech a o výsledku hospodaření účetní jednotky. Slouží k poskytnutí informací pro potřeby různých zainteresovaných uživatelů. Právní úprava vedení účetnictví patří do veřejného práva. Vzniká tady vztah fyzických a právnických osob a státu a jejich porušení má za následek sankční následky. Zákony, které upravují účetnictví, se vztahují na všechny právnické osoby, i ty které nepodnikají a na fyzické osoby, pokud prokazují své výdaje vy naložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů pro daňové účely.¹

¹ Např. sportovci, kteří provozují svoji činnost jako podnikání a neuplatňují své výdaje formou výdajového paušálu.

Účetnictví sportovních institucí je upraveno v několika právních rámcích:

- Zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Tento zákon prošel řadou novel v průběhu jeho existence. Zákon obsahuje vše k účetnictví, tzn. kdo má povinnost vést účetnictví, principy, zásady vedení účetnictví, náležitosti dokladů apod. Zákon deleguje na prováděcí vyhlášky další – podrobnější – úpravu účetnictví.
- Vyhláškou ministerstva financí č. 504/2002 Sb., ve znění pozdějších změn a doplňků. Tato vyhláška je prováděcí vyhláškou ve většině případů sportovních organizací. Upravuje rozsah a způsob sestavování účetní závěrky, vše o položkách aktiv, pasiv, výnosů, nákladů a výsledku hospodaření v účetní závěrce, informace k obsahovému vymezení přílohy účetní závěrky, metody při přechodu z daňové evidence na účetnictví.
- Vyhláška ministerstva financí č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších změn a doplňků. Tato se vztahuje na sportovní instituce v právní formě obchodních společností a družstev.
- Vyhláška ministerstva financí č. 505/2002 Sb., ve znění pozdějších změn a doplňků, která platí pro sportovní instituce ve formě příspěvkových organizací.

Pro vedení účetnictví jsou ale důležité nejenom tyto zákony a vyhlášky, ale také texty Českých účetních standardů (ČÚS). Úlohou ČÚS je stanovení základních postupů pro jednotlivé oblasti účtování. Nemají sílu závazného právního předpisu jako zákon či vyhláška. Účetní jednotky se mohou odchýlit od ČÚS zčásti nebo zcela, pokud tím nedojde k porušení ZoÚ a vyhlášky.

Pro správné vedení účetnictví je nutná znalost také dalších právních předpisů, jako např.:

- ✓ zákona č. 83 / 1990 Sb., o sdružování občanů (ZoSdr),
- ✓ zákona č. 586 / 1992 Sb., o daních z příjmů (ZDP),
- ✓ zákona č. 235 / 2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (ZDPH),
- ✓ zákona č. 218 / 2000 Sb., o rozpočtových pravidlech,
- ✓ zákona č. 40 / 1964 Sb., občanský zákoník (ObčZ),
- ✓ zákona č. 262 / 2006 Sb., zákoník práce (ZPr).

A mnoho jiných dalších. Samozřejmě, že nároky na znalost právních předpisů se mění podle rozsahu činnosti sportovní organizace. Organizace, která nemá vedlejší hospodářskou činnost, nemusí nutně znát např. živnostenský zákon nebo obchodní zákoník. Naproti tomu organizace s profesionálně placenými pracovníky, by měla mít potřebu seznámit se např. se zákoníkem práce, nebo platbách na sociálním a zdravotním pojištění apod.

Vedení účetnictví je povinnost, která je dána zákonem. V§1 odst. 2 ZoÚ, je vymezen okruh osob, které mají povinnost vedení účetnictví uloženu a ty se vedou jako účetní jednotky. Pro sportovní instituce je důležité, že účetní jednotkou je vždy právnická osoba. Není tím pádem důležité, v jaké právní formě se sportovní instituce zřizuje, neboť všechny jsou právnickými osobami a povinnost vést účetnictví je jim uzákoněna.

Každá účetní jednotka je povinna vést účetnictví za účetní jednotku jako celek a to ode dne svého vzniku až do dne svého zániku (§4 odst. 1 věta první ZoÚ). Za den vzniku je považován, v případě občanského sdružení, den registrace Ministerstvem vnitra ČR.

Účetní jednotky jsou povinny účtovat o stavu svého majetku o jeho pohybu a jiných aktivech, závazcích a jiných pasivech, nákladech a výnosech i o výsledku hospodaření. Tyto pojmy patří k základní výbavě znalostí každého účetního. Vysvětlení těchto pojmů vymezují mezinárodní účetní standardy a česká odborná literatura.

- ✓ **Aktiva** jsou výsledkem minulých transakcí. Očekávané transakce a události samy o sobě nedávají vznik aktivu. Mají schopnost v budoucnosti přímo i nepřímo přispět k přírůstku finančních prostředků podniku. Přinášejí ekonomický užitek, který je dostatečně jistý a je možno ho spolehlivě ocenit.
- ✓ **Pasiva** jsou zdrojem aktiv podniku ve formě vlastního kapitálu nebo cizího kapitálu. Součástí pasiv jsou i tzv. přechodná pasiva, což jsou výnosy nebo příjmy příštích období, či dohadné položky nebo kurzové rozdíly pasivní.
- ✓ **Náklady** se definují jako snížení ekonomických užitků, které se projevuje úbytkem nebo snížením aktiv, resp. nárůstem závazků, a vedou k poklesu vlastního kapitálu v tomto období jiným způsobem než je čerpání vlastníků.
- ✓ **Výnosy** se vymezují jako zvýšení ekonomických užitků, které se projevuje zvýšením majetku nebo snížením závazků, ke kterým došlo v průběhu účetního období jiným způsobem než vkladem vlastníků.

Tato vymezení jsou ovlivněna samozřejmě prioritou pro účely účetnictví podnikatelů. Podnikání je charakterizováno v §2 obchodního zákoníku a je vymezeno jako činnost prováděnou podnikatelem a charakterizovanou určitými znaky.

- 1) **Soustavnost** – pravidelnost nebo opakovatelnost činnosti. Není rozhodující frekvence opakování. Za soustavnou je považována i činnost prováděna jen sezónně, nebo několikrát do roka, popř. jednou za rok, v případě, že má v úmyslu opakovat činnost více let.
- 2) **Samostatnost** – ten, kdo provozuje podnikatelskou činnost, sám o ní rozhoduje jakým způsobem a v jakém rozsahu bude vykonávána.

- 3) **Pod vlastním jménem** – podnikatel provozuje podnikatelskou činnost pod svým obchodním jménem. Hlavně při právních úkonech.
- 4) **Na vlastní odpovědnost** – za případné porušení svých závazků, právních předpisů či způsobenou škodu, ale také za výsledek v podnikatelské činnosti, zodpovídá sám podnikatel.
- 5) **Za účelem dosažení zisku** – zisk nemusí být výsledkem, je především motivem. Rozhodující je, zda byla činnost uskutečňována s cílem dosáhnout zisku.

Z hlediska sportovní instituce jsou výše uvedené znaky důležité pro jejich výdělečnou činnost. Většina sportovních organizací si přivydělává tzv. vedlejší činností např.: reklamními službami, pořádáním sportovních akcí, prodejem občerstvení na těchto kláních. Z hlediska posledního znaku – za účelem dosažení zisku – vyvstává otázka, jak bude tento, vykládán. Sportovní instituce **nejso** zakládány za účelem dosahování zisku. V těchto případech je to ale jen případný či náhodný zisk jakýsi přivýdělek, kterým se sleduje maximální finanční soběstačnost a co nejmenší závislost na dotacích ze státního nebo veřejného rozpočtu. Aby nedošlo k přísnějšímu výkladu pojmu podnikání a tím zahrnutí výdělečné činnosti sportovní institucí do „podnikatelské sekce“ – tzn. vedení podvojného účetnictví, je třeba uvádět, že vedlejší činnost není prováděna **podnikatelem**. Podnikatele definuje obchodní zákoník jako „...osoba zapsaná v obchodním rejstříku nebo podnikající na základě živnostenského oprávnění...“ Pro sportovní organizace to znamená, že pokud neprovozují činnost, u které je živnostenské oprávnění podmínkou, nelze výdělečnou činnost nazvat podnikáním. Nicméně tato vymezení mohou sloužit i pro nepodnikatelské účetní jednotky.

Rozsah vedení účetnictví

ZoÚ ukládá až na výjimky vedení účetnictví v plném rozsahu. Výjimkou jsou např. občanská sdružení a jejich organizační jednotky s právní subjektivitou, které mají možnost vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu tj., v daňové evidenci. Vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu občanskými sdruženími nebo jejich organizačními jednotkami s právní subjektivitou nemusí být spojeno s dalšími podmínkami jako např. udržovat obrat pod nějakou stanovenou hranicí, není důležité kolik má společnost zaměstnanců ani jaké má jmění a majetek. Záleží čistě na účetní jednotce, v jakém rozsahu své účetnictví povede. Změnit rozsah může účetní jednotka pouze k prvnímu dni účetního období, nikoliv během něj. Podle rozsahu vedení účetnictví se používají určité účetní knihy.

V daňové evidenci, se používá **peněžní deník**, který je tvořen chronologicky řazenými účetními zápisy se zachycenými údaji pro peněžní operace v hotovosti a na bankovních

účtech, přičemž je třeba používat i pokladní knihy. Příjmy a výdaje jsou v peněžním deníku členěny podle jednotlivých druhů, daňových středisek a také podle hlavní a vedlejší činnosti účetní jednotky. **Knihy pohledávek a závazků** obsahují chronologicky seznam jednotlivých pohledávek a závazků, **knihy majetku** obsahuje záznamy o dlouhodobém majetku, který je vlastnictvím účetní jednotky, **knihy zásob** je tvořena záznamy o zásobách zboží, materiálu nebo výrobků většinou formou skladových karet. **Knihy cenin** obsahuje záznamy o ceninách, jako jsou kolky, stravenky či známky apod.

V plné verzi účetnictví se shledáme s **hlavní knihou a deníkem**. V hlavní knize jsou účetní záznamy uspořádány z hlediska věcného, to znamená systematicky podle jednotlivých účtů podle účetního rozvrhu. Deník pak obsahuje účetní zápisy z hlediska časového a prokazuje se jím zaúčtování všech účetních případů v účetním období.

Na hlavní knihu navazují **knihy analytických účtů**, kde jsou podrobně rozvedeny účetní zápisy hlavní knihy. Mimo tyto se ještě používají knihy podrozvahových účtů, ve kterých se uvádějí účetní zápisy podrozvahových účtů. Důležitou součástí je pak sestavení **účetního rozvrhu**, kde jsou uvedeny všechny potřebné účty pro účtování. Předmět účetnictví je zachycen prostřednictvím podvojných zápisů, a to do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věrně souvisí, tzv. **princip věcné a časové souvislosti**.

Základním předpokladem pro provedení odhadů hodnot jednotlivých položek aktiv i pasiv je tzv. **going-concern princip** (předpoklad pokračování firmy v podnikání). Složky majetku se musí oceňovat podle objektivních pravidel k datu ocenění. Ve většině případů se oceňovatel snaží zjistit reprodukční hodnoty jednotlivých aktiv snížené o patřičné opotřebení. Pokud se oceňují pouze aktiva, používá se označení *brutto substanční hodnota*. Odpočte-li se od hrubé substanční hodnoty reálné ocenění všech závazků, zůstane *substanční hodnota netto*.

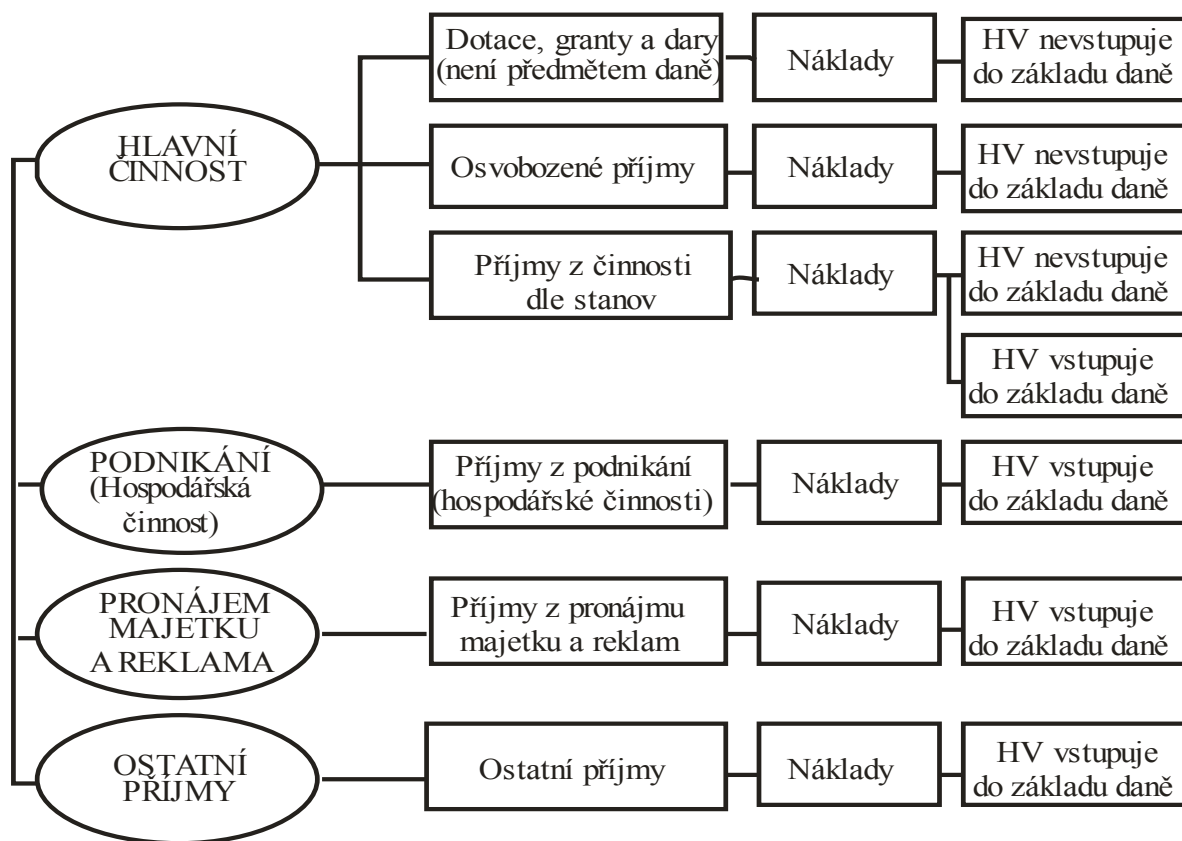
Účetním obdobím je 12 kalendářních po sobě následujících měsíců, pro sportovní organizace je to zpravidla kalendářní rok. Přitom zrovna u sportovních klubů by to mohl být právě hospodářský rok, který by mohli preferovat². „*Příčinou bude zřejmě návaznost na fiskální rok, kde jsou řešeny hlavně vztahy mezi sportovními organizacemi a poskytovali dotací z veřejných rozpočtů. Dalším důvodem bude také v silné návaznosti vazeb mezi sportovními kluby a celostátními sportovními asociacemi.*“³

Každá účetní jednotka musí vést účetnictví takovým způsobem, aby **účetní závěrka** sestavená na základě takového účetnictví podávala **věrný a poctivý** obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky.

² Například sezónní sporty jako je lyžování, cyklistika

³ TOPINKA, JIŘÍ. *Účetnictví tělovýchovných jednot a sportovních klubů*. 1. vyd. Praha: Olympia, 2007, str. 116.

Obr. 2.4 Struktura evidence příjmů a výdajů sportovní organizace

(Zdroj: Vlastní zpracování dle Topinky a Stanjury. Občanská sdružení ve sportu právní, účetní a daňové problémy. 1. Vyd. Praha: Olympia, 2001. Str. 116)

3. Charakteristika sportovních institucí

3.1 *Organizace sportu a typologie sportovních institucí v ČR*

Před rokem 1989 sdružoval v ČR všechny tělovýchovné organizace Československý svaz tělesné výchovy a sportu (ČSTV). Po revoluci v roce 1990 došlo k mnoha změnám a to i ve struktuře a přístupu ČSTV, přejmenovaném na Český svaz tělesné výchovy a změnou právní formy na občanské sdružení. Sdružuje všechny sportovní, tělovýchovné a turistické svazy s celostátní působností.

V ČR je sportovní činnost také organizována v rámci činností státních zařízení, jako jsou školy a speciální sportovní zařízení patřící do správy Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy, sportovních klubů podporovaných z celospolečenských zdrojů, soukromých zařízení a sportovních klubů se specializací na určitý druh sportu a individuálně provozovaných sportovních zařízení.

Z hlediska četnosti i hlediska členské základny jednoznačně převažují sportovní instituce v právní formě občanského sdružení. Jsou to neziskové organizace, jejichž cílem je dobrovolná činnost v oblasti tělovýchovy a sportu. Také v oblasti občanských sdružení je však možno rozlišit mezi několika základními typy těchto subjektů. Nejedná se o právní hledisko, ale o hledisko věcné. Takovými typy sportovních institucí jsou:

1. Zastřešující sportovní asociace

Znakem těchto institucí je neomezená druhovost provozovaných sportů a v oblasti dotací mají obvykle přímý vztah k příslušnému orgánu státní správy, jehož prostřednictvím čerpají dotace ze státního rozpočtu ČR. Mezi tyto organizace patří např. Český svaz tělesné výchovy, Česká obec sokolská, Orel aj. Zastřešující instituce mohou sdružovat více samostatných sportovních asociací.

2. Samostatná sportovní asociace

Instituce, jejímž znakem je druhovost omezená jedním druhem sportu nebo jednou skupinou sportu. Dotace ze státního rozpočtu obvykle čerpá prostřednictvím své zastřešující asociace. Příkladem samostatné sportovní asociace, jsou prakticky všechny sportovní kluby sdružené v ČSTV. Samostatné sportovní asociace sdružují sportovní kluby, ve výjimečných případech i fyzické osoby.

3. Sportovní klub

Většinou sdružuje provozovatele více sportů a je přímo ekonomicky vázán na zastřešující sportovní organizaci, a také i na jednotlivé samostatné sportovní asociace. Prostřednictvím těchto subjektů, čerpá prostředky ze státního rozpočtu. K veřejným rozpočtům vystupuje však samostatně. Má právní subjektivitu.

4. Sportovní oddíl nebo odbor

Existuje v rámci sportovního klubu a je nejnižším typem sportovní organizace. Znakem této asociace je provozování jednoho sportu či jedné skupiny sportů a ekonomická a právní omezení definovaná obvykle mateřským sportovním klubem. Naprostá většina finančních prostředků je čerpána prostřednictvím mateřského sportovního klubu. Rozdíl mezi oddílem a odborem ve sportu je v organizační mikrostruktuře. Oddíl disponuje vlastními orgány, které jej zastupují, odbory tyto orgány postrádají. Mají většinou jen jednoho funkcionáře pověřeného k jednání.

Další typologie sportovních organizací

a) Podle kritéria přístupu nových členů:

- otevřené sportovní organizace – občanské sdružení, které nemá ve stanovách omezen přístup nových členů,
- uzavřené sportovní organizace – zde se rozhoduje o přijetí nového člena ve schvalovacím řízení,
- soukromé sportovní organizace – tyto organizace nebývají příjemcem státních dotací a provozují se zejména pro rekreační sport. Jsou zvláštním druhem uzavřené sportovní organizace, podmínkou je většinou vysoký členský příspěvek.

b) Z hlediska územního:

- mezinárodní sportovní organizace – organizace zastřešující určité sportovní odvětví a sdružující celosvětové národní organizace,
- kontinentální sportovní organizace – zastřešující národní sportovní organizace na území určitého světadílu,
- národní sportovní asociace – sdružující sportovce a sportovní organizace na území jednoho státu,

- regionální orgány národních sportovních asociací – oblastní, krajské, okresní orgány, které vykonávají pravomoci národních sportovních asociací na území určitého regionu,
- sportovní kluby – základní jednotky územního uspořádání sportovních asociací.

c) Z hlediska sportovních odvětví:

- všesportovní organizace,
- sportovní asociace jednotlivých sportovních odvětví,
- sportovní asociace závodních sportů,
- sportovní asociace individuálních sportů,
- sportovní asociace kolektivních sportů,
- sportovní asociace nezávodních sportů.

d) Z hlediska kritéria členské základny:

- sportovní asociace školské,
- sportovní asociace profesní,
- sportovní asociace spojené s náboženstvím,
- sportovní asociace spojené s politickými stranami a hnutími,
- ostatní sportovní asociace.

e) Ostatní:

- sportovní asociace založené účelově pro uspořádání určité sportovní akce⁴.
[3-DURDOVÁ]

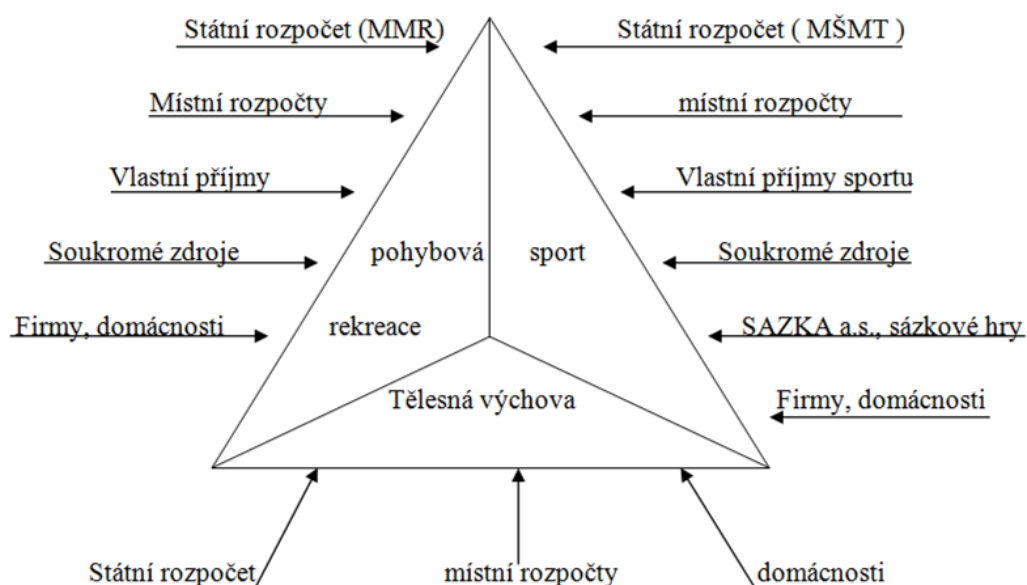
3.2 Zdroje financování sportovních institucí

Financování sportu jako tělesné kultury je zabezpečováno ze dvou zdrojů, a to z veřejných a soukromých zdrojů. Tyto se vzájemně prolínají a v této souvislosti je nazýváno financování sportu vícezdrojovým. Přesto, že všechny složky tělesné kultury jsou dotacemi

⁴ Např. Mezinárodní olympijský výbor

z veřejných rozpočtů výrazně podporovány, je největším zdrojem sportu rozpočet domácností. Je to především rozšířeností, oblíbeností a vybaveností „sportu pro všechny“. Velmi zjednodušeně znázorňuje financování sportu níže uvedené schéma.

Obr. 3.1 Vícezdrojové financování sportu

(Zdroj: Vlastní zpracování dle - Hobza, V, Rektořík, J a kol.: *Základy ekonomie sportu*, 1. Vyd. Praha: Ekopress s.r.o, 2006.)

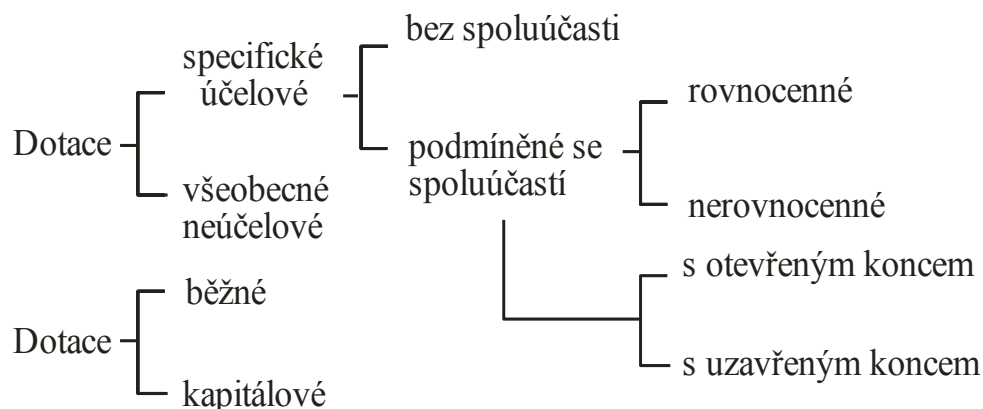
Velmi významnou zdrojovou složkou sportu je státní rozpočet a zdroje místních rozpočtů. Vlády používají pro transfery do sportovních institucí formy dotací, kterých je řada.

3.3 Typologie dotací

Dotace jsou rozděleny na dvě základní formy a mohou být používány na financování jak běžných – provozních, tak kapitálových – investičních výdajů:

- Účelové neboli specifické
- Neúčelové

Obr. 3.2 Typy dotací

(Zdroj: vlastní zpracování dle: Novotný, Sport v ekonomice, 1.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, str. 115)

Účelové dotace

Jak z názvu vyplývá, jsou tyto dotace poskytovány na předem stanovený účel. Příjemce je zodpovědný za užití financí k danému účelu. Účelové dotace mohou být **podmíněny** v tom smyslu, že vyžadují od příjemců jejich spoluúčast na financování daných výdajů. Dotace **bez spoluúčasti** jsou takové, které představují fixní částku, kterou poskytovatel poskytne příjemci na předem určené statky, bez ohledu na to, zda příjemce zapojuje ještě i jiné finanční prostředky na danou věc.

Dotace **se spoluúčastí** jsou takové, které mají formu určitého procentního podílu na celkové vynaložené částce. Tzn., že na každou korunu dotace na určitou službu nebo statek, je nutno vynaložit stanovenou sumu z rozpočtu příjemce. A ty jsou buď rovnocenné, v případě pevně stanoveného procentního podílu, nebo nerovnocenné. Dále pak existují dotace tzv. otevřené, což jsou takové, kdy výška dotace závisí pouze na činnosti příjemce, a uzavřené, kdy je stanoven strop výšky dotace. Dotace s otevřeným koncem mají potenciálně neomezený objem, dotace uzavřené jsou omezené a týkají se spíše realizace konkrétních projektů.

Neúčelové dotace

Na základě předem stanovených kritérií, příjemce obdrží dotaci, ale jejich užití je zcela v jeho kompetenci. Nevynakládají se tedy na předem určený statek, jejich poskytování není podmíněno žádnou spoluúčastí a rozhodnutí na co je využije, je čistě na straně příjemce.

Všeobecné dotace jsou obvykle využívány k financování základní úrovně místních veřejných statků, podle vzorců uzákoněných v legislativě. [15-Novotný]

3.4 *Financování sportu z veřejných zdrojů*

Pro vytváření podmínek inklinujících k rozvoji tělovýchovných a sportovních aktivit pro všechny, nedisponuje veřejná správa potřebnou organizační strukturou, a proto je nutné pro zajištění financování těchto aktivit vzájemně koordinovat činnosti orgánů státní správy a samospráv občanských sdružení a soukromého sektoru. Z rozpočtu MŠMT jsou však financovány pouze programy na státní sportovní reprezentaci a některé oblasti masového rozvoje sportu, ostatní oblasti tělovýchovy jsou financovány z dotací samosprávních celků, případně jsou plně financovány ze soukromých zdrojů.

Financování sportu z veřejných prostředků územních celků a státního rozpočtu zahrnuje tyto oblasti:

- ✓ dotace ze státního rozpočtu,
- ✓ dotace z místních rozpočtů (z krajských, městských a obecních rozpočtů),
- ✓ financování školní tělesné výchovy.

Státní finanční prostředky pro oblast sportu jsou z pozice státního rozpočtu vedeny ve dvou závazných ukazatelích, které jsou pro rok 2013 navrhovány s označením:

1. výdajový okruh: „ sportovní reprezentace”,
2. výdajový okruh: “ všeobecná sportovní činnost”.

Programy jsou veřejně vyhlašovány v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a s usnesením vlády ze dne 1. února 2010 č. 92 o „Zásadách vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu ČR nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy“.

Počet, složení a obsahové zaměření programů vychází z finančního objemu zákona o státním rozpočtu roku 2013 pro oblast sportu. Podobně jako v minulých letech je podpora orientována na vyhlášení pěti programů neinvestičního a jednoho investičního charakteru v členění:

Tab. 3.1 Členění programů státních dotací

programy 2013		charakter
Výdajový okruh - sportovní reprezentace		
1.	Program I. - Sportovní reprezentace České republiky	neinvestice
	Resortní sportovní centra MO, MV, MŠMT a ADV	neinvestice
2.	Program II. - Sportovně talentovaná mládež	neinvestice
Výdajový okruh - Všeobecná sportovní činnost		
3.	Program III. - všeobecná činnost	neinvestice
4.	Program IV. - Údržba a provoz sportovních zařízení	neinvestice
5.	Program V. - Organizace sportu	neinvestice
6.	Program 133510 - Podpora materiál. tech. Základny sportu	investice

(Zdroj: Vlastní zpracování dle internetového zdroje MŠMT – [34])

Neinvestiční oblast

Zásady Programu I - Sportovní reprezentace České republiky

Cílem tohoto programu je stanovení kritérií a účelového vymezení podpory reprezentantů juniorské a seniorské kategorie při sportovní přípravě, ale i při účasti na vrcholných mezinárodních soutěžích organizovaných mezinárodními sportovními federacemi, Mezinárodním olympijským výborem, včetně oblasti zdravotně postižených sportovců, kteří splňují podmínky Mezinárodního a Národního paralympijského výboru.

Zásady Programu II – Sportovně talentovaná mládež

Cílem je vymezení podmínek a obsahového zaměření podpory sportovně talentované mládeže ve věkové kategorii 6 až 19 let s možností rozšíření na juniorskou kategorii, tj. do 23 let. Strukturou podpory je členění dle věkových a výkonnostních aspektů sportovních talentů. Jedná se o Sportovní střediska (6 až 15 let), Sportovní centra mládeže (15 až 19 let), Vrcholová sportovní centra mládeže (19 až 23 let) a průřezovou skupinu ostatních sportovních talentů z oblasti neolympijských sportů.

Tab. 3.2 Dotace ze státního rozpočtu pro sportovní reprezentaci

	2009	2010	2011
Český olympijský výbor	17 096	21 000	16 215
Český paralympijský výbor	11 319	11 819	11 319
Sportovní svazy	394 080	409 952	663 402
Unie zdravotně postižených sportovců ČR	5 814	5 814	5 814
České hnutí speciálních olympiád	1 067	1 167	867
Ostatní svazy, hnutí a výbory	14 900	8 892	17 000
Celkem	444 276	458 644	714 617

(Zdroj: Vlastní zpracování dle internetového zdroje ČSÚ - [41])

Zásady Programu III – Všeobecná sportovní činnost

Program má za úkol podporovat projekty vedoucí k celoživotním pohybovým aktivitám občanů s prioritami a s účelovým zaměřením na: pravidelnou sportovní činnost dětí a mládeže ve věkové kategorii 6 – 18 let; na otevřené sportovní a tělovýchovné akce, včetně jednorázových kampaní se zaměřením ke zdravému a aktivnímu životnímu stylu. Dále pak projekty zaměřené na pohybové aktivity občanů starších 60 let, na vzdělávání dobrovolných pracovníků NNO v oblasti sportu pro všechny a na tělovýchovnou reprezentaci. Dále je součástí tohoto programu i účelové zaměření týkající se široké sportovní aktivity a soutěží žáků a studentů škol, kteří jsou členy školních sportovních klubů a vysokoškolských sportovních organizací. Současně je program zaměřen na aktivní pohybovou činnost a integraci zdravotně postižených občanů v oblasti sportu, s účelovým zaměřením na: zapojení dospělých do pravidelné sportovní činnosti; na zapojení mládeže do pravidelné sportovní činnosti a na podporu mezinárodních soutěží zdravotně postižených sportovců, pořádaných na území České republiky.

Tab. 3.3 Dotace ze státního rozpočtu pro občanská sdružení tělovýchovy a sportu na veřejně prospěšné programy v tis. Kč

	2009	2010	2011
Český svaz tělesné výchovy	172 795	187 064	92 428
Česká obec sokolská	21 768	24 832	20 711
Sdružení sportovních svazů	8 005	8 607	10 450
Český střelecký svaz	951	1 064	900
Autoklub České republiky	5 961	6 621	5 700
OREL - křesťanská tělovýchovná organizace	4 083	3 858	2 990
Asociace tělových. jednot a sport. klubů	1 534	1 931	1 691
Česká asociace Sport pro všechny	8 550	9 543	8 094
Asociace školních sportovních klubů	18 693	17 450	17 300
Letecká amatérská asociace	350	400	400
Klub českých turistů	3 489	3 100	2 550
Česká motocyklová federace	130	100	70
Ostatní	48 787	48 055	54 240
Celkem	295 096	312 624	217 524

(Zdroj: Vlastní zpracování dle internetového zdroje ČSÚ – [41])

Zásady Programu IV - Údržba a provoz sportovních zařízení

Tento program je směřován k podpoře udržování a provozování sportovních zařízení, udržování technických prostředků, strojů a zařízení sloužících ke sportovní činnosti, udržování a provozování sportovních zařízení sloužících k přípravě reprezentantů a sportovních talentů.

Zásady Programu V – Organizace sportu

Program je orientován na podporu zajištění realizaci sportovní, organizační a obsahové činnosti jednotlivých NNO s celorepublikovou působností, které mají ve stanovách hlavní předmět – realizaci sportovní činnosti.

Tab. 3.4 Dotace ze státního rozpočtu pro občanská sdružení tělovýchovy a sportu na výstavbu a technickou obnovu sportovních zařízení

	2009	2010	2011
Český svaz tělesné výchovy	207 555	191 000	22 000
Česká obec sokolská	29 000	14 400	4 000
Sdružení sportovních svazů	25 000	21 159	22 024
Český střelecký svaz	4 000	3 000	2 000
Autoklub České republiky	9 990	7 600	7 800
OREL - křesťanská tělovýchovná organizace	25 700	6 765	1 500
Asociace tělových. jednot a sport. klubů	2 500	900	550
Česká asociace Sport pro všechny	9 550	4 000	3 000
Asociace školních sportovních klubů	2 400	2 500	3 000
Letecká amatérská asociace	4 700	1 700	1 800
Ostatní	388 094	406 113	569 178
Celkem	708 489	659 137	636 852

(Zdroj: Vlastní zpracování dle internetového zdroje ČSÚ – [41])

Investiční oblast

Zásady Programu 133510 – Rozvoj materiálně technické základny sportu

Cílem programu je oblast programového financování v rámci ISPROFIN. Informační Systém programového financování je manažerský systém pro řízení a kontrolu čerpání položek státního rozpočtu. Systém umožňuje plánovat finanční potřeby a zdroje pro každou akci (investiční nebo neinvestiční) a průběžné operativní sledování průběhu realizace akce.

Státní dotace se realizují prostřednictvím MŠMT, na základě schváleného finančního objemu v rámci státního rozpočtu a na základě koordinační činnosti MŠMT a RSC.

3.5 Financování sportu z krajských a obecních rozpočtů

Financovat rozvoj a údržbu sportovních zařízení ve svém majetku je povinností kraje a zároveň může podporovat subjekty, které provádějí veřejně prospěšnou činnost pro kraj, to znamená, i subjekty v oblasti tělovýchovy a sportu. Kraje mohou poskytovat dotace sportovním subjektům nad 200 000 Kč, pokud to nejsou účelové dotace ze státního rozpočtu. Rada kraje může rozhodnout o poskytnutí dotace občanským sdružením a jiným fyzickým

a právníkům osobám působícím v oblasti tělovýchovy a sportu. Tato částka nemůže převýšit 200 000 Kč za kalendářní rok jednomu subjektu.

Podobně jako kraj, také obce vyčleňují část svého rozpočtu na podporu sportu na svém území. Předmětem podpory jsou především činnosti sportovních organizací sdružující děti a mládež, zejména tyto:

- ✓ konkrétní sportovní či tělovýchovné akce nebo sportovní akce pro děti a mládež,
- ✓ činnosti směřující k rozvoji neprofesionálních a místních sportovních aktivit,
- ✓ činnosti směřující k podpoře sportovně talentovaných dětí a mládeže,
- ✓ podpora aktivit, které vedou k využití volného času dětí a mládeže v oblasti sportu.

Obec vytváří zdroje na financování většinou z:

- finančních prostředků vložených obcí, podle jejich rozpočtových možností,
- finančních darů účelově určených na konkrétní sportovní činnost od fyzických či právnických osob,
- dotací z veřejných rozpočtů,
- finančních prostředků získaných z poplatků z výherních automatů.

Obce, mohou rozhodovat o poskytování dotací jednotlivým občanským sdružením, mimo svých zákonných povinností v oblasti sportu, stanovených zákony o obcích a o sportu.
[4 – Halásek]

3.5.1 Program podpory sportu a pohybových aktivit

Možnosti podpory sportu a pohybových aktivit občanů Moravskoslezského kraje a dostupnost finančních zdrojů pro tyto účely jsou vypracovány v programu, který vychází ze strategických programů rozvoje kraje a státní koncepce v oblasti sportu. Umožní vyšší využití potenciálu sportu a s ním i spojených aktivit ve prospěch kraje a kvality života jeho občanů. Program stanovuje oblasti, charakter, rámcový objev a priority podpory sportu a pohybových aktivit tak, aby byly vytvořeny podmínky pro rozvoj a plné využití potenciálu sportu v kraji. Snahou programu je stabilizovat finanční podporu a zajistit trvale udržitelný rozvoj sportu ve všech jeho formách, pohybových aktivit a příležitostí pro občany kraje. Podpora se týká hlavně obyvatel kraje, sportovních institucí a oddílů a v neposlední řadě jeho návštěvníků. Program je zaměřen zejména na aktivně sportující občany Moravskoslezského kraje, hlavně děti a mládež, handicapované sportovce, přípravu a podporu sportovních talentů

v tomto kraji, významné sportovní akce, oceňování vynikajících sportovců, kolektivů, trenérů a také na výstavbu, údržbu a provoz strategických sportovních zařízení v majetku obcí, měst a sportovních organizací v Moravskoslezském kraji.

Koordinace tohoto programu zajišťuje Odbor školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ve spolupráci s Výborem pro tělovýchovu a sport zastupitelstva Moravskoslezského kraje a ve spolupráci se Všesportovním kolegiem, sportovními svazy a občanskými sdruženími.

3.5.2 Financování sportu v letech 2008 – 2012 v Moravskoslezském kraji

Moravskoslezský kraj investuje každoročně určité finanční prostředky na podporu sportu a pohybových aktivit v regionu. Od roku 2008 se pohybuje podíl finančních prostředků na podporu sportu na hranici 0,25 % příjmů ze sdílených daní. Ve srovnání s ostatními kraji je dosavadní objem podpory v Moravskoslezském kraji jeden z nejnižších. Olomoucký nebo Liberecký kraj pracují s objemy řádově vyššími (např. Liberecký kraj - 3% rozpočtu).

Výše finančních prostředků investovaných do sportovního prostředí je ovlivněna organizací mezinárodních sportovních akcí, jakými jsou atletický mítink Zlatá tretra, zápasy Davis Cupu, mistrovství Evropy a světa seniorů i juniorů v různých sportovních odvětvích, Ostravský koník, olympiády dětí a mládeže, olympiády mentálně postižených sportovců a další. Finance poskytnuté na některé vybrané akce byly z větší části investovány do rozvoje sportovní infrastruktury.

Tab. 3.5 Vývoj financování sportu v letech 2008 - 2012

Rok	Rozpočet Moravskoslezského kraje	Celkové finanční prostředky pro sport z rozpočtu kraje	% podíl finančních prostředků pro sport z rozpočtu kraje
2008	4 894 537 000 Kč	9 410 330 Kč	0,19%
2009	4 319 280 000 Kč	10 722 710 Kč	0,25%
2010	4 447 392 000 Kč	11 642 000 Kč	0,26%
2011	4 478 552 000 Kč	17 988 710 Kč	0,40%
2012*	4 448 800 000 Kč	28 781 480 Kč	0,65%
Celkem	18 139 761 000 Kč	49 763 750 Kč	0,35%

(Zdroj: Vlastní zpracování, Krajský úřad)

Tab. 3.6 Poskytnuté finanční prostředky na atletický mítink Zlatá tretra, dotační program kraje a ostatní finanční prostředky pro sport v letech 2008 - 2012

Rok	Celkové finanční prostředky pro sport z rozpočtu kraje	Dotace na organizaci mítinku Zlatá tretra	Dotační program kraje	Ostatní finanční prostředky pro sport z rozpočtu kraje
2008	9 410 330 Kč	900 000 Kč	2 000 000 Kč	6 510 330 Kč
2009	10 722 710 Kč	1 100 000 Kč	2 000 000 Kč	7 622 710 Kč
2010	11 642 000 Kč	1 000 000 Kč	4 000 000 Kč	7 642 000 Kč
2011	17 988 710 Kč	3 200 000 Kč	3 000 000 Kč	11 788 710 Kč
2012	28 781 480 Kč	3 200 000 Kč	5 000 000 Kč	20 581 480 Kč
Celkem	78 545 230 Kč	9 400 000 Kč	16 000 000 Kč	54 145 230 Kč

(Zdroj: Vlastní zpracování, Krajský úřad)

* V tabulce nejsou započítány investice do středoškolských sportovišť a běžeckých tratí MSK (4–5 mil. Kč ročně). Rok 2011 a 2012 ovlivněn pořádáním Her V. zimní olympiády dětí a mládeže ČR 2012.

V roce 2013 se podařil navýšit rozpočet na sport o nemalou částku. Moravskoslezskému kraji se podařilo významně dotáhnout, či dokonce předběhnout ostatní kraje. (dokumentace v příloze č. 1)

3.6 Odvody loterijních společností, Sazka, a.s.

Dalším zdrojem financí pro sport jsou odvody na veřejně prospěšné účely z výtěžků loterií. Loterijní společnosti jsou v podstatě ze soukromého sektoru, ale odvody jsou jim ze zákona dané a stát se tudíž na tomto zdroji nepřímo podílí. Zákonem ale již není stanovené, kam peníze mají směřovat, takže záleží pouze na loterijní společnosti, na které VPÚ se zaměří.

Tab. 3.7 Odvody loterií na VPÚ v tis. Kč (2009 – 2011)

	Celkem na VPÚ	z toho na sport	na sport v %
2009	3 361 292	1 762 784	52,44%
2010	3 688 195	2 173 246	58,92%
2011	3 462 393	2 067 313	59,71%

(Zdroj: Vlastní zpracování dle internetového zdroje MF- [42])

Největší podíl ze všech loterijních společností měla až donedávna společnost Sazka, a.s.. Ta ještě v roce 2009 odvedla v rámci VPÚ do oblasti sportu cca 864 mil. Kč, v roce 2003 dokonce 1 010 mil. Kč.

Historie Sazky sahá až do roku 1956. Jejími akcionáři s největším podílem (68% v roce 2010) byly např. Český svaz tělesné výchovy, Česká obec sokolská, Česká asociace Sport pro všechny, Sdružení sportovních svazů ČR, ČOV, Český střelecký svaz, Asociace TJ a SK ČR nebo Orel. Zlom nastal rozhodnutím investovat do výstavby sportovní haly pro mistrovství světa v ledním hokeji, která si však není schopna na své pořizovací náklady vydělat sama. Výstavba byla drahá a o skutečné ceně se dá jen spekulovat. Akcionáři si tuto investici schválili a společnost si musela vzít úvěr, který nebyla schopna splácet. V roce 2011 byl na Sazku prohlášen konkurz a vyhlášeno insolvenční řízení. Od roku 2012 je jediným vlastníkem společnost KKCG. V současné době hledá český sport náhradu za peníze, o které přišel po krachu Sazky. [43 – Sazka]

Od 1. 1. 2012 začala platit novela loterijního zákona, podle které se od základu mění financování v oblasti sportu. Odvody z hazardu totiž již nesměřují přímo do sportu, ale většina těchto prostředků je přidělena do rozpočtu obcím. Podle odhadu Ministerstva financí ČR se jedná až o 6,1 miliardy Kč, což by mělo být v porovnání s rokem 2011 až o 4,3 miliardy více ve prospěch obcí.

Tab. 3.8 Odhad dopady novely na příjmy z loterií pro Moravskoslezský kraj v tis. Kč

	Stav roku 2010				Odhad dopadů						
Kraj	Správní poplatky	Místní poplatky	VPÚ z VHP	Celkem	Odvod z TZ	Odvod ostatní	Odvod celkem	Daně	Správní poplatky	Celkem	Rozdíl
Moravsko-slezský	73 834	99 905	33 307	211 047	783 226	53 434	836 659	11 195	11 756	859 610	648 563

(Zdroj: Vlastní zpracování, zdroj [44])

Zmíněné prostředky byly v minulosti přerozdělovány ve prospěch sportu, kultury a charitativní činnosti. Do roku 2011 byly výtěžky z loterií přerozděleny takto:

profesionální sport

- republikové svazy (podíl i do klubů, které hráli danou soutěž), využití peněz šlo nezajištění soutěží jako například Tipsport extraliga ledního hokeje,
- profesionální kluby (obchodní společnosti) – využití financí na zajištění sportovní činnosti klubu – hráči a realizační týmy,

servisní struktura střešních organizací

- ČSTV, Sokol, Orel, Autoklub, ČASPV, ČOV, Český střelecký svaz, ATJ SK – zdroje sloužily k zajištění servisní činnosti pro tělovýchovné jednoty a sportovní kluby těchto zastřešujících organizací,
- sportovní svazy (fotbal, hokej, atletika, tenis apod.) – využití zdrojů na zajištění servisní činnosti pro strukturu sportovních svazů,

tělovýchovné jednoty, sportovní kluby

- tyto zdroje byly využívány na provozní náklady TJ a SK, jako jsou např. nájemné sportovišť, energie vlastních areálů a jejich údržba, vzdělávání trenérů a cvičitelů, rozhodčích, také na sportovní materiál a jiné provozní služby.

Samotný podíl pro sport činil dlouhodobě více než 50 %. Celkově se jedná až o 2,5 miliardy korun! Základ sportu tvoří sport mládeže a široké veřejnosti. Na tyto peníze má proto sport nadále morální nárok. V současné době zdroje, které obec získá, by měla opět tedy přerozdělit především na sport mládeže, což je v souladu s Konceptí státní podpory schválenou vládou ČR 11. 3. 2011. Tímto ale není přímo podporovaná činnost tělovýchovných jednot a sportovních klubů. Za první čtvrtletí roku 2012 bylo do státního rozpočtu reálně odvedeno cca 1,3 mld. Kč z TZ a 0,5 mld. Kč z loterií, kurzových sázek a dalších forem hazardu. Na obce tedy připadá cca 1,2 mld. Kč. Sport není přímým příjemcem těchto prostředků. Momentálně jsou v diskuzích také návrhy na snížení odvodů loterijních společností z 20% na 15%. Rozdíl – tedy 5% by pak měly loterijní společnosti poskytnout jako dar Českému olympijskému výboru na sport. [44]

3.7 *Financování ze soukromých zdrojů*

Po založení sportovní instituce, většinou neziskové a především soukromé, bývá zdrojem pouze dobrovolná lidská práce a hlavně nadšení. To ale samozřejmě nestačí a s vývojem klubu je třeba zabezpečit svou činnost i finančně. Získávání prostředků, tzv. fundraising, je od této chvíle součástí každé neziskové organizace. **Fundraising** lze definovat jako získávání prostředků, resp. hledání zdrojů, které má pomoci především neziskovým organizacím zbavit se nedostatku prostředků. Zahrnuje různé metody a postupy jak získat finanční a jiné prostředky na svou činnost. Je to jakýsi marketing neziskových organizací. Dělíme ho na:

- ✓ *Individuální fundraising* – získávání prostředků od individuálních dárců
- ✓ *Firemní fundraising* – získávání prostředků od firemních dárců
- ✓ *Vlastní výdělečné activity* – podnikání na základě zákonného oprávnění, poskytování placených služeb v rámci hlavní činnosti
- ✓ *Grantový fundraising* – získávání prostředků prostřednictvím grantů, dotací

Současná krize je mnohdy nazývána spíše krizí společenské důvěry, než krizí finanční. Tvrdí se dokonce, že se nejedná o pouhou krizi důvěry, ale dokonce o její ztrátu. Cílený rozvoj sociální odpovědnosti je určitou možností, jak důvěru znovu obnovit. Nemluvíme jen o společenské odpovědnosti firem, ale především o společenské odpovědnosti nevládních organizací. Současnost je pro ně velkou zkouškou důvěry společnosti. Společnost se ptá, zda je jejich činnost potřebná, zda jsou jejich služby kvalitní, dobře a efektivně řízené atd. Zatímco firmy se perou s úbytkem zákazníků a objemů tržeb, zejména sociálně zaměřené NNO začínají mít klientů nad hlavu a čeká se od nich, že se o ně postarají za stejné nebo menší peníze. I když si každá firma či NNO volí vlastní strategii, mají všechny něco společného - za méně peněz, dělat víc.

3.8 *Členské příspěvky*

Členské příspěvky jsou tradičním zdrojem sportovních institucí. Platí je členové klubu a lze je členit na tři základní skupiny:

1. **Zápisné**, což je vlastně evidenční poplatek za uvedení nového vstupujícího člena do sportovního klubu. Dnes už se se zápisným málokde setkáme. Většinou to byly druhy sportovního odvětví, jako je tenis nebo golf. Důvodem bylo limitování počtu členů, nebo větší finanční nároky na údržbu sportovišť individuálních sportů.

2. **Členské příspěvky**, slouží k financování řídicích orgánů zastřešující organizace a tělovýchovné jednoty. Ty se odvádí jednou ročně.
3. **Oddílové příspěvky**, jedná se většinou o měsíční platby, slouží čistě jen k financování oddílu, např. účasti na sportovních soutěžích.

Výši členských příspěvků stanoví a rozhoduje o nich valná hromada. Většinou bývají diferenciovány podle velikosti regionů nebo podle jednotlivých druhů sportů. Docela často se stane, že i když člen již není aktivním sportovcem, stále platí členské příspěvky a je nadále členem organizace. Po vzniku ČSTV v roce 1957 se odváděly členské příspěvky 20% do centra a 80% si ponechávala TJ. Tyto peníze sloužily k pokrytí nákladů spojených s činností vedení ČSTV a TJ. Jak rostla výkonnost Sazky, od tohoto systému se pomalu začalo ustupovat. Hlavně v období 1990 – 1993 se u nástupnických organizací a akcionářů Sazky tento zdroj úplně vytratil. V roce 2010 zavedla Česká asociace sportu jednotný členský příspěvek 100 Kč a rázem klesla její členská základna o 50 tis. osob. Naopak se zvyšuje podíl oddílových příspěvků. Zde si výši příspěvků stanoví každá organizace sama. [15 – Novotný]

3.9 Dary

Dary jsou dalším zdrojem financování sportu. Většinou jsou to dlouholetí členové klubu nebo jejich příbuzní, kteří mají osobní vztah k organizaci. Dary mohou mít podobu peněžní nebo nepeněžní, převedeny na základě darovací smlouvy. Kdysi v sokolských jednotách to bývaly pozemky, knihy apod. U amatérských klubů, tzn. občanských sdružení a populárních sportů, jako jsou hokej a fotbal, mohou být dary až ve výši několika stovek tisíců korun. U těch menších klubů a ne tak populárních sportů, jsou dárce především členové nebo příbuzní členů. Většinou jsou to dary v nepeněžní formě. Dary poskytují i Nadace a Nadační fondy⁵. Na rozdíl od sponzorství je dar bez nároku na protislužbu. Tyto jsou u NNO při financování sportu osvobozeny od daní z příjmů, převodu nemovitostí, daně dědické i darovací.

3.10 Sponzorování

Sponzorování je stále významnějším prostředkem k zajištění, zabezpečení dodatečných finančních zdrojů jak pro jednotlivce, tak i pro celé sportovní kluby či sportovní

⁵ Například Nadační fond Kimex, nebo Nadace Děti – kultura - sport

akce. Množství peněz, které mají české firmy vyhrazeny ve svém rozpočtu na sponzorské aktivity, není příliš vysoké. V českých firmách většinou řízení sponzorských aktivit nespadá pod managery marketingu, ale přímo pod vedení společnosti. To ukazuje na to, že je sponzoring pro firmu důležitý. Na rozdíl od dárcovství, kde dárce nepočítá s protihodnotou, vyžaduje sponzoring protislužbu. S poskytnutým příspěvkem jsou spojovány určité záměry a cíle sponzora. Je to určitý druh reklamy podniku nebo firmy, jakýmsi zviditelněním v regionu. Volba sportu pak závisí zejména na oblasti působení firmy, druh sportu by měl vyjadřovat vlastnosti nebo zaměření podniku, tak aby upozornil na své výrobky nebo služby. Sponzorování nabízí firmám nejen zviditelnění se v oblasti, ale má například možnost se setkat s novými obchodními partnery ze své ale i jiné branže, má příležitost vylepšit si svou image nebo pověst společnosti a hlavně podpořit prodej svých služeb nebo výrobků, například přímo na akci, kterou sponzoruje. Sponzorování přináší také určité pozice:

- ✓ Výhradní sponzor – jediný sponzor akce nebo události
- ✓ Generální sponzor – hlavní sponzor, ale nemusí být jediný
- ✓ Titulární sponzor – jméno sponzora je uvedeno v názvu akce (např. O2 Extraliga)
- ✓ Exkluzivní sponzor – sponzor s výhradním právem pro určitou kategorii

Specifickým typem sponzorství je sponzorské vysílání, které je hlavně v Evropě současným trendem. Jeho prostřednictvím může firma sponzorovat přímo i sportovní programy. Zajímavým typem sponzoringu je tzv. sponzorství transakcí. Firma investuje určitou částku na dobročinné účely pokaždé, kdy spotřebitel zakoupí její produkt. Ambush sponzoring je typem, kdy se společnost snaží pomocí finanční podpory spojit s nějakou významnou událostí s cílem získat uznání a přínos z oficiálního sponzorství.

Přestože je sponzoring stále větší profesionálnější činností, je rozhodování o sponzorování ve firmě ovlivněno osobními zájmy těch, kteří o něm rozhodují. To znamená i výši rozpočtu pro sponzorování. Do budoucna se dá předpokládat, že vzhledem k čím dál dražší reklamě, bude mít sponzoring růstovou tendenci.

Formy sponzorování ve sportu

- **Sponzorování jednotlivých sportovců** – velice rozšířená ve vrcholovém sportu, osobnosti sportovců jsou zároveň nositeli kvality a úspěchů výrobků a služeb podniku.

Vedle finanční podpory dostává sportovec nejen finance, ale i materiální plnění, oblečení, náčiní atd.

- **Sponzorování sportovních týmů** – forma hlavně ve výkonnostním sportu a sportu pro všechny, sponzor poskytuje zejména finance, sportovní vybavení, ubytování, dopravu aj. Sponzorovaný tým nabízí především reklamu na dresu, prostřednictvím inzerátu a další – podobně jako u jednotlivců
- **Sponzorování sportovních akcí** – zde jsou využívány zejména reklamní možnosti od vypracování programu, vstupenek, reklamy o přestávkách...
- **Sponzorování sportovních klubů** – zřejmě nejširší možnosti z hlediska činností, které se mohou sponzorovi nabídnout. V podstatě v sobě obsahuje všechny předešlé možnosti, neboť kluby disponují jak sportovci, tak provádějí sportovní akce. Kluby tak mohou nabízet produkty, které vznikají z jejich činností, jako jsou nabídky pronájmu sportovišť, rehabilitace nebo jiné zvláštní akce, např. soustředění.
- **Sponzorování ligových soutěží** – především velké firmy využívají možnost stát se partnerem ligové soutěže. Jedná se především u preferovaných sportů u nás jako je hokej a fotbal. (O2Extraliga, 1. Gambrinus liga)

[2-Čáslavová]

V ČR využívají firmy nejvíce možnost sponzorování týmů. Mezi hlavní důvody patří dlouhodobá spolupráce, osobní důvody a hlavně regionální zviditelnění, jako např. společnost ha-vel.

*„Telekomunikační skupina **ha-vel** podporuje sportovní kluby od roku 2003. Prvotním cílem bylo zviditelnit společnost v okolí sídla (Ostrava). Postupem času bylo navázáno partnerství s prakticky všemi prvoligovými kluby působícími v Ostravě a nejbližším okolí. Jedná se o hokej, fotbal, volejbal, basketbal, floorbal, ping pong. Standardním znakem partnerství ha-vel bylo umístění loga "ha-vel" na dresy hráčů, prioritně na sedací část sportovních úborů (např. trenýrek), což se postupem času stalo standardním poznávacím znakem sponzorství (i když k dnešnímu dni již toto nebývá stoprocentním pravidlem)“*
vysvětluje mě zasláným e-mailem Ing. Pavel Halfar, jednatel společnosti ha-vel.

3.11 Dobrovolnictví

Nejčastější forma hlavně u malých sportovních institucí. Díky dobrovolnictví si mohou neziskové organizace zajistit řadu činností bez nutnosti použít finance. Bez přispění dobrovolníků, by se sport stal pro širokou veřejnost mnohem nedostupnější. V současné době

působí ve sportu zhruba 200 tisíc dobrovolníků. Kromě vyškolených trenérů, kteří vykonávají svou činnost bez nároku na odměnu, působí ve sportovních institucích také členové a nadšenci, jejich činnost nevyžaduje odbornost či sportovní způsobilost. Týká se to například organizování akcí, údržby sportovišť, poradenství atd. Odhadovaná hodnota jejich práce převyšuje výši finanční podpory sportu z rozpočtu České republiky.

Typickým znakem dobrovolnictví ve sportu je celoživotní spojení s jedním klubem nebo tělovýchovnou jednotou, případně sportem a většinou tam, kde dobrovolník aktivně sportoval.

„Dobrovolníci, a to nejen ve sportu, nejsou za svoji činnost ve prospěch druhých dostatečně společensky oceňováni, nedostává se jim systémové podpory. Také z těchto důvodů je někdy složité najít potřebnou motivaci, proto dobrovolníků ubývá a jejich věkový průměr se zvyšuje.“ říká Mgr. David Kovář, management sportu ČSTV. [46]

3.12 Vstupné, startovné

Tradiční peněžní zdroj sportovních institucí využívaných TJ a SK. Významným příjmem je vstupné a startovné u populárních sportů především u ledního hokeje, fotbalu, už méně u volejbalu, basketbalu aj. Velmi populární jsou také motoristické sporty, kde je návštěvnost velmi velká a peněžní zdroj je velmi významný. Výše ceny vstupenek se odvíjí od úrovně soutěže. U menších akcí se spíše využívá jen dobrovolného vstupného, což je pak spíše forma jakéhosi daru. Co se startovného týká, tento výtěžek slouží organizátorům spíše k pokrytí nákladů spojených s pořádáním sportovní akce.

3.13 Jiná doplňková činnost

U tělovýchovných jednot a sportovních klubů, které jsou založeny jako neziskové organizace, existuje problém stanovení, co lze zahrnout mezi doplňkovou činnost klubu, které aktivity jsou jednoznačně zdaňovány, a které nikoliv. Pro instituci je proto velice důležité, co má ve stanovách vyjmenováno mezi hlavními činnostmi.

Klubové suvenýry, upomínkové předměty

Tato komerční aktivita je u nás zajímavá jen u těch nejpopulárnějších sportů a klubů jako je lední hokej a fotbal. Záleží na dlouholeté tradici, či úspěšnosti klubu nebo úrovni soutěže, jakou klubové družstvo hraje. Téměř vždy se využívá při pořádání velkých

sportovních soutěží, jakými jsou mistrovství světa či Evropy případně republiky. Zde je však příjemcem zpravidla pořádající sportovní svaz.

Nájemné z klubových sportovních zařízení

Nejtypičtější doplňková činnost, zejména v České republice, kde jsou zhruba 2/3 všech sportovních zařízení v majetku TJ a SK, nebo obcí a krajů. Daňové problémy s tím spojené většina větších tělovýchovných jednot řeší založením obchodní společnosti, která je pověřena spravováním tohoto zařízení.

Výpůjčky od členů klubu

V České republice tato činnost není tak často využívána, ale i tato možnost existuje. Od dob Sokola se vyskytuje tato forma jako druh určité solidarity, kdy si jednoty mezi sebou půjčovaly a půjčují peníze. Půjčky a výpůjčky jsou většinou spojeny s investicí, jako jsou různé rekonstrukce, opravy. O sokolských jednotách je známo, že jsou velmi úsporné a šetřivé ve svých činnostech, proto jim často zbývají na účtech slušné zůstatky a při nízkém úročení vkladů bankami a naopak vysokém úročení bankovních půjček je tato výpomoc značným přínosem pro tělovýchovné jednoty.

Bankovní půjčky

Tělovýchovné jednoty a sportovní kluby si v případě potřeby mohou vypůjčit i u bank. Vzhledem k tomu, že většinou mají majetek, nebývá to problém. Problémem je vysoké úročení půjček, a proto se takovýmto příjmům sportovní instituce většinou brání a málokdy je využívají.

Nesportovní aktivity

Mezi nesportovní aktivity sportovních institucí patří bezesporu oblíbené taneční zábavy či plesy. Většinou se vyskytují převážně u menších sportovních klubů, ale z hlediska společenského jej pořádají i velké společnosti. (Ples HC Vítkovice Steel, Společenský ples Baníku Ostrava).

Sportovní aktivity

Sportovní instituce organizují a realizují různé sportovní kurzy pro členy i nečleny klubu. Zaplacením účastnického poplatku absolvují kurz nebo lekce, aby si osvojili nezbytné

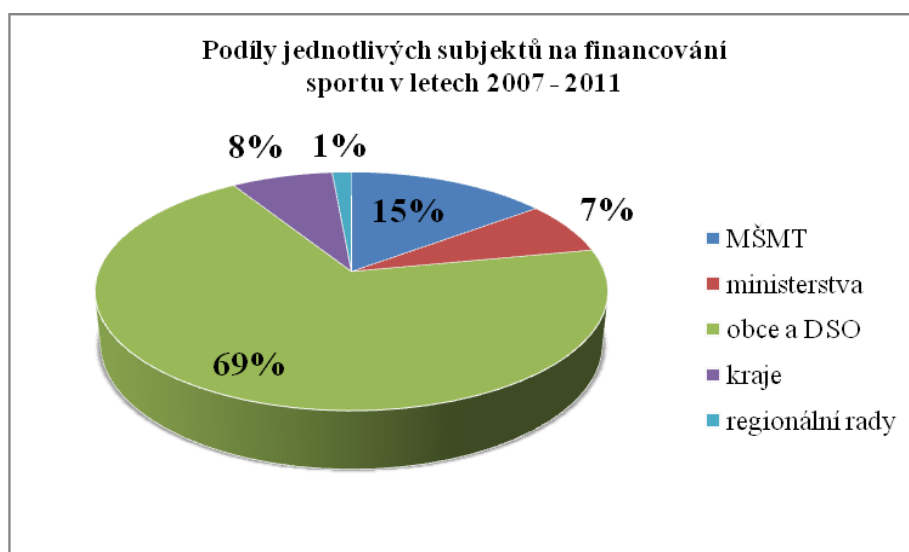
základní dovednosti. TJ a SK organizují a uskutečňují i tréninkové tábory, kterých se opět mohou zúčastnit členové i nečlenové. Mohou být letní či zimní a většinou jsou provozovány pro děti a mládež.

Nestátní neziskové organizace nejsou založeny za účelem maximalizace zisku, jak vyplývá už z názvu. To ale neznamená, že by nemohly zisk vygenerovat. Většinou, pokud se tak stane, investuje ho zpět do své činnosti. Většinou se snaží získat dodatečné zdroje z dotací, darů a příspěvků.

3.14 Analýza současného financování sportu v ČR

V České republice bylo k 31. 12. 2011 bylo registrováno 35 243 sportovních klubů. Poté, co vznikl zákon č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů, se v českém sportovním odvětví objevují kluby převážně ve formě občanského sdružení. Aktivita těchto institucí se týká všech druhů sportu od těch nejpopulárnějších, jako jsou fotbal, lední hokej, basketbal, volejbal aj., až ke sportům méně známým. Jsou zde zastoupeny také organizace, které zastřešují činnost hendikepovaných sportovců a všeobecnou sportovní činnost. Podle statistických výkazů, průměrná celková výše finančních prostředků, které plynou ze státních a veřejných zdrojů, se v letech 2007 – 2011 pohybovala kolem 16,5 mld. Kč. Po roce 2010 klesl objem těchto prostředků přidělených do sportu o téměř 3,2 mld. Kč. Největší přiděl sportovním organizacím poskytují obce a kraje.

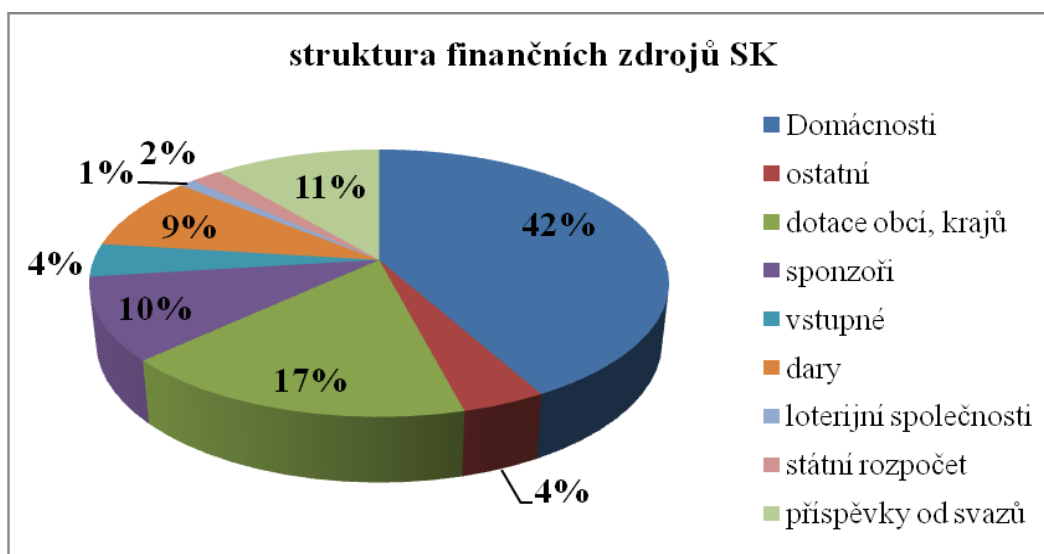
Graf 3.1 Podíly jednotlivých subjektů veřejného sektoru v letech 2007 - 2011

(Zdroj: Vlastní zpracování dle internetového zdroje ČSTV – [45])

Ze strany zkoumaných sportovních klubů, které si nechala zanalyzovat ČSTV, plyne do instituce největší procento příjmů, které dodávají domácnosti formou členských příspěvků. Toto činí téměř 42% finančních zdrojů sportovních institucí. Naopak nejmenším podílem jsou zdroje ze vstupného sportovních akcí, pořádaných sportovním klubem. Docela malým procentem ve všech sportovních klubech se jeví i dotace ze státního rozpočtu a loterijních společností.

Graf 3.2 Struktura finančních zdrojů sportovních klubů

(Zdroj: Vlastní zpracování dle internetového zdroje ČSTV –[45])

Obecně vzato, obce a města představují hlavní zdroj financování sportu z veřejných zdrojů. Výše prostředků z tohoto sektoru má v posledních letech klesající tendenci. Dalším zlomem byl výpadek příjmů z loterií, konkrétně Sazky a současnou změnou v loterijním zákoně. Problémem je i to, že zdanění loterií jde sice do rozpočtu obcí, ale nejde konkrétně do podpory sportu. Roste tlak na vyšší podíl spolufinancování ze strany domácností, respektive sportovců. Tím se ale omezují sociálně slabší skupiny ve sportovních aktivitách.

4. Analýza hospodaření a návrhy pro zlepšení

4.1 Biatlonklub SMTu Poruba

Biatlon je sportovní disciplína, která se skládá ze dvou činností běhu na lyžích nebo v případě letního biatlonu běh v terénu spojený se střelbou po zátěži na sklopné terče. Žákovské kategorie střelí z větrových nebo plynových pušek na 10 m vleže na sklopné mechanické terče o průměru 15 mm, dorostenecké kategorie a dospělí střelí z malorážních zbraní na 50 m na sklopné terče mechanické, elektromechanické nebo elektronické, vleže o průměru 45 mm a vstoje o průměru 115 mm. U všech zbraní musí být odpor spouště minimálně 0,5 kg.

Historie klubu

Počátky klubu sahají až do roku 1981, kdy byl na Stanici mladých turistů v Ostravě – Porubě založen střelecký oddíl. Od roku 1993 existuje klub jako samostatné občanské sdružení. Klub biatlonu je od počátku klubem sportovním, který se věnuje především sportujícím dětem a mládeži. Sdružuje děti a mládež ve věku od 6 do 18 let, respektive do 26 let. Za klub ale závodí i osoby starší 26 let dle rozpisu kategorií pravidel biatlonu a letního biatlonu. Tyto osoby si všechny náklady spojené se sportovní činností hradí z vlastních zdrojů.

Zpočátku se oddíl specializoval pouze na letní biatlon a první úspěchy začal sklízet již v roce 1995, kdy se podařilo získat Lukáši Chmelovi mistrovskou výkonnostní třídu pátým místem na mistrovství České republiky. Od roku 2003 vozí žáci a dorostenci medaile nejen z Českých pohárů, ale i z mistrovství ČR. Biatlonu v zimním pojetí se oddíl věnuje od roku 2007, prvními starty dorostenců a dospělých na českém poháru v zimním biatlonu. Od roku 2009 se účastní i mistrovství České republiky. Byl to Ondřej Zuzaňák jako dorostenec B ve věku do 18 let a od roku 2010 se na start v biatlonu postavil první závodník i v žákovské kategorii C – Vladimír Hladík.

V roce 2012 se na Hry V. olympiády dětí a mládeže ČR nominovala Markéta Kubíčková za Moravskoslezský kraj. Sezóna 2012 se zapsala do historie klubu prvním vítězem Českého poháru v biatlonu a mistryní ČR v kategorii žen B se stala Ivana Nováková. V letním biatlonu získala Markéta Kubíčková dva mistrovské tituly - jeden individuální a jeden ve štafetovém závodě. Závodů probíhají nejen na území celé ČR, ale i v Polsku a na Slovensku a snahou klubu je maximální účast závodníků na závodech všech úrovní

nevyjímaje MČR a akademické MČR. Každoročně klub pořádá oblastní závod v letním biatlonu žactva, který je hodnocený do českého poháru jednotlivců a memoriál Mgr. Zezuly pro všechny kategorie.

Financování Biatlonu SMTu Poruba

Jako většina sportovních klubů, trénuje tento oddíl v pronajatých prostorách. Klub využívá nejen tělocvičny, ale samozřejmě vzhledem ke druhu sportu také střelnice. Při střelbě ze vzduchovky si pronajímají jak vnitřní, tak venkovní prostory Stanice mladých turistů v Ostravě – Porubě, kde roční výdaje činí cca 10 000 Kč. Ke střelbě z malorážky je třeba střelnice se zvláštním přístupem a dohledem, která se nachází v Těrlicku a působí také Biatlonový oddíl Těrlicko.

Pronájem je řešen pohyblivou částkou a záleží na tom, jak často se závodníci vydají na trénink až sem. Další pronájmy jsou spojeny se závody, většinou jsou to závodní buňky při zimních soutěžích nebo pronájmy při víkendových závodech či soustředěních. Celkové výdaje za pronájmy se tak pohybují v rozmezí 20 000 Kč až 25 000 Kč za rok.

Největšími výdaji jsou pro oddíl nákupy na materiál na činnost, jedná se například střelivo, pušky, lyže, vosky, sklopky, náhradní díly, terče a jiné náhradní díly. Výdaje jsou přibližně stejné již několik let a v celkovém součtu dosahují až 140 000 Kč/rok. Nutno podotknout, že klub nehradí dopravu, tu si závodníci obstarávají sami, především z řad rodičů. Taktéž dospělí závodníci si hradí sami ze svých zdrojů startovné a ubytování.

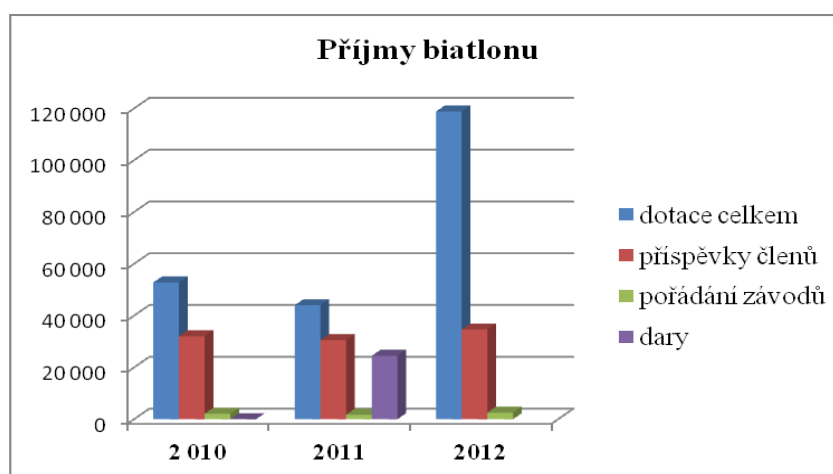
Tab. 4.1 Výdaje Biatlonklubu SMTu Poruba v roce 2012

pronájmy	materiál	ubytování	celkem
20 000	92 234	18350	130 584

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Příjmy má organizace z několika zdrojů. Jednak to jsou členské příspěvky, pak dotace, dary. Výše členských příspěvků se již několik let nemění, ale dělí se dle kategorií. Všichni členové platí 150 Kč ročně členský příspěvek Českému svazu Biatlonu, děti pak přispívají ročním klubovým příspěvkem ve výši 800 Kč a dorostenci 250 Kč, Děti ještě hradí 1000 Kč roční poplatek na stanici turistů. Sportovci také přispívají 50% na náklady za střelivo a 50% na náklady spojené se startovním. Dospělí si vše hradí sami a přispívají členským příspěvkem 150 Kč Českému svazu Biatlonu. Další příjmy získává pomocí dotací obce, ministerstva – ministerská dotace na talentovanou mládež, dotace z ČSTV.

Graf 4.1 Příjmy Biatlonklubu SMTu Poruba v letech 2010 - 2012

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Ze zpracovaného grafu vyplývá, že příjmy organizace za poslední 3 roky vzrostly. V roce 2010 dosáhly celkové výše 87 000 Kč, zatímco v roce 2012 to již bylo téměř 160 000 Kč. Vzhledem k tomu, že výdaje se pohybují okolo 130 000 až 140 000 Kč, vidíme, že příjmy instituce jsou na hranici pro činnost. Je zde také určitý nárůst počtu členů kdy v roce 2010 měl klub 14 závodníků a v současné době jejich počet vzrostl na 19 aktivních sportovců. Bohužel, klub by se chtěl více zaměřit také na zimní sezónu, ale v současné době chybí peníze na nákup lyžařského vybavení, které si „zimní“ závodníci zatím obstarávají sami. Do hor to sice

k běžeckým trasám není daleko, ale každý výjezd něco stojí. Zatím je tady obrovská ochota rodičů – dobrovolníků, kteří převážně s dětmi absolvují občasně tréninky i mimo Ostravu za sněhovými stopami do Beskyd.

„Při rozhodování výsledků se dnes rozdělují dotace dle počtu členské základny tzv. Kapitální platby, měla by být ale stanovena minimální hranice na člena tj. cca 1500 Kč. Dnešní platby činí 600 Kč a to nepokryje ani startovné při závodech. Podle mě by měla být organizace ohodnocena i za úspěchy v daném sportu, za získané tituly MČR nebo vítězství v Českých pohárech. Máme v oddílu mistry ČR v jednotlivcích i ve štafetě, vítěze Českého poháru, ale naši závodníci nejsou ani zařazeni do výběru o vyhlášení nejlepšího sportovce Ostravy.“ Vysvětluje Slavomír Gřešek, trenér BK.

4.2 FC Ostrava – Jih

Fotbal, jinak kopaná, kolektivní hra, která je jedním z nejpopulárnějších sportů nejen u nás, ale i ve světě. Jedním z mála klubů, které provozují tento sport, je také FC Ostrava – Jih. Klub s dlouholetou tradicí, bezmála 55 let již funguje v městském obvodu, jehož nese i název. Zpočátku nesl název FC NH Ostrava, kdy již z názvu bylo zřejmé, kdo byl jeho hlavní sponzor. Poté, co jej v roce 2000 opustil, se klub přejmenoval na FC Classic Ostrava. V roce 2007 bylo valnou hromadou ustanoveno nové vedení klubu a zároveň došlo k opětovnému přejmenování fotbalového oddílu na současný FC Ostrava – Jih. Klub se vždy zajímal a potrpěl si na širokou mládežnickou základnu s vysokými soutěžemi. Nejen mládež, ale také družstvo mužů hrálo vysoké soutěže, jako např. naše druhá liga. V současnosti hrají muži první B třídu. V minulosti oblékali dres klubu takoví hráči, jako jsou například Jankulowski, Horváth, Schindler nebo Papadopoulos. Tato jména jsou jistou zárukou kvalitní práce s mládeží a také dnes se může tým pochlubit v současnosti velmi kvalitními výsledky ve všech soutěžích Krajského přeboru.

Financování FC Ostrava – Jih

Také fotbalisté tohoto oddílu si své tréninkové či zápasové plochy musí pronajímat. Vzhledem k tomu, že klub hraje ligu ve všech kategoriích, tzn. děti, dorost i muži, je třeba více než jedno hřiště nebo tělocvična. Jak z názvu klubu vyplývá, důležitým partnerem fotbalového oddílu je obec Ostrava – Jih, v jehož majetku jsou i hřiště, na kterých oddíl trénuje. Proto jej pronajímá za symbolickou cenu 1 Kč za m²/ročně, což činí celkovou částku

cca 20 000 Kč. Reciprocitou je údržba těchto sportovišť fotbalovým klubem. V zimě ovšem musí za tréninkem do haly a jeho pronájem už stojí 60 000 Kč za rok. Vlastně za zimu. Jen na pronájmy tak společnost musí vynaložit částku kolem 80 000 Kč ročně. V současnosti má klub asi 220 členů, ale v minulosti byl počet daleko větší. Ještě před pěti lety činil stav přes 350 sportovců. Největší odliv sleduje oddíl ve věku, kdy chlapci přechází ze žákovské kategorie k dorostu. Kluci přechází na střední školy nebo učiliště, začínají mít jiné zájmy, případně přejdou na jiný, konkurenční sport, kterých je dnes opravdu spousta. Výše příspěvků je stejná již několik let a je v rozmezí od 150 Kč za přípravku a mladší žáky až po 300 Kč měsíčně u těch starších. Největší výdajovou položkou, kterou musí organizace vynaložit, je údržba sportovišť, energie a celé provozně – technické zázemí, tyto dosahují částky 400 – 500 tisíc ročně.

Ještě donedávna trénoval oddíl na travnaté ploše za náměstím SNP v Ostravě – Zábřehu. Vzhledem k záměrům obce, která zde má v plánu postavit krytý vodní areál, byla provedena demolice fotbalového areálu. Mezitím vybudovala nové hřiště na ulici Svazácké, kde poskytla i budovu se zázemím - šatny, úschovny, sprchy atd. Samozřejmě za vydatného přispění Magistrátu města Ostravy, který zainvestoval částkou 7 000 000 Kč, obec sama vydala 5 000 000 Kč. Povrch a osvětlení zaplatil oddíl, který dostal dotaci z odvodů z loterií od magistrátu 1 183 000 Kč, právě na danou techniku. Příjmy si obstarává oddíl nejen z dotací magistrátu, ale udržují a upravují hřiště pro své zázemí v rámci pronájmu i jiné plochy v obvodu Ostrava – Jih pro další oddíly, zásluhou vlastního technického vybavení.

Tab. 4.2 Příjmy a výdaje FC Ostrava – Jih za rok 2012

Příjmy 2012	
dotace magistrát	183 000
dotace obec	40 000
dotace FAC, kraj	50 000
dotace celkem	273 000
loterie	1 000 000
členské příspěvky	300 000
úprava travnatých ploch	200 000
celkem	1 773 000

Výdaje za rok 2012	
umělá tráva	183 000
umělé osvětlení	1 000 000
pronájmy	80 000
provoz. tech. zázemí	450 000
celkem	1 713 000

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Rok 2012 byl pro fotbalový klub výjimečný výstavbou nového stadionu a s tím byly spojené také určité dotace, které normálně klub nedostává. Podle sdělení prezidenta klubu, Mgr. Rostislava Pytlíka, příjmy díky odlivu členů klesají a musí si vystačit s tím co „mají“. Jeho návrh na financování sportovních klubů sdílí více organizací a tím je názor, že by se obec měla starat o provozně technické zázemí a trenéři by se mohli věnovat více dětem a hlavně trénování. Sponzoři zatím žádní nejsou, i když je možné, že nový stadion nějakého přivede. Taky zde se hojně využívá pomoci rodičů a skalních, zapálených příznivců.

4.3 *MVIL Ostrava, o. s.*

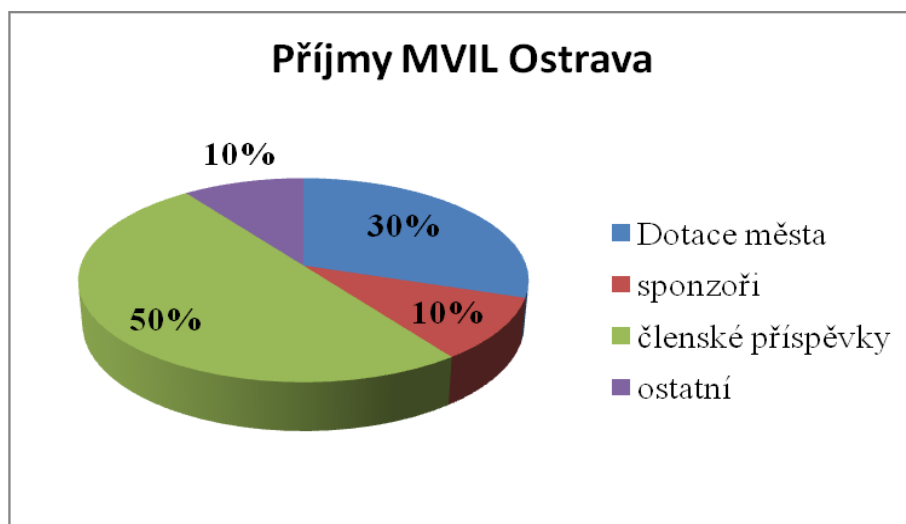
Mezi čím dál oblíbenější sporty patří bezesporu florbal. Kolektivní sport podobný pozemnímu hokeji vznikl původně v USA, i když za zakladatele je považováno Švédsko. To také udává směr ve vývoji florbalu a má nejvíce registrovaných florbalistů na světě. Česko momentálně zaujímá třetí místo ve světě z hlediska registrovaného počtu členů. Kuriozitkou je, že florbalový míček pravděpodobně nevyvinuli florbalisté, ale baseballisté. Plastový děrovavý míček podobných rozměrů slouží totiž k tréninku baseballových pálkařů.

Historie Ostravského florbalového klubu 1. MVIL Hrabová se datuje od přelomu let 1997/1998, kdy se florbalisté poprvé sešli k této hře. V další sezóně, se tým přihlásil do nově vznikající ligy, kdy se umístil na 6. místě. Do ročníku 2000/2001 již vstupovala skupina do ligy, jako řádný člen ČSTV, posílena novými členy a postupovala ligou směrem vzhůru až k 1. lize. V současné době bojuje florbalový tým o udržení v této soutěži.

Financování MVIL Ostrava, o. s.

Také tato sportovní instituce si pronajímá tréninkové plochy. Působí v hale SOŠ Dopravní v Ostravě – Vítkovicích, v hale SOU Vítek v Ostravě – Hrabůvce. Za tyto pronájmy vynaloží cca 300 000 Kč ročně, což je více než polovina příjmů klubu. Výbavu si sportovci zajišťují sami, od florbalových holí počínaje, sálovou obuví konče. Tým nakupuje pouze tréninkové dresy a florbalové míčky. Největším procentem příjmů jsou členské příspěvky, které činí asi 50% celkového rozpočtu organizace. Naopak dotace města jsou malé a klub se snaží zaopatřit finance prostřednictvím sponzorů.

Graf 4.2 Příjmy MVIL Ostrava, o. s. za období 2010 - 2012

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Celkové příjmy společnosti za poslední tři roky narostly o zhruba 100 000 Kč. Kdy v roce 2010 disponovali s příjmem cca 500 000 Kč, za rok 2012 dosáhla hranice příjmů téměř 600 000 Kč. Stalo se tak mírným nárůstem členů, hlavně v žákovské kategorii. Je známo, že spousta hráčů se původně věnovala hokeji a pak z různých důvodů přechází na jiný sport a florbal má k hokeji docela blízko. S příjmem 600 000 Kč ročně, se zřejmě nedá moc ušetřit, zejména když většinu prostředků vydá na pronájem sportovišť. Oproti jiným klubům má větší štěstí na sponzory. Do budoucna by financování florbalového klubu MVIL Ostrava, pomohly další zdroje z komerční sféry.

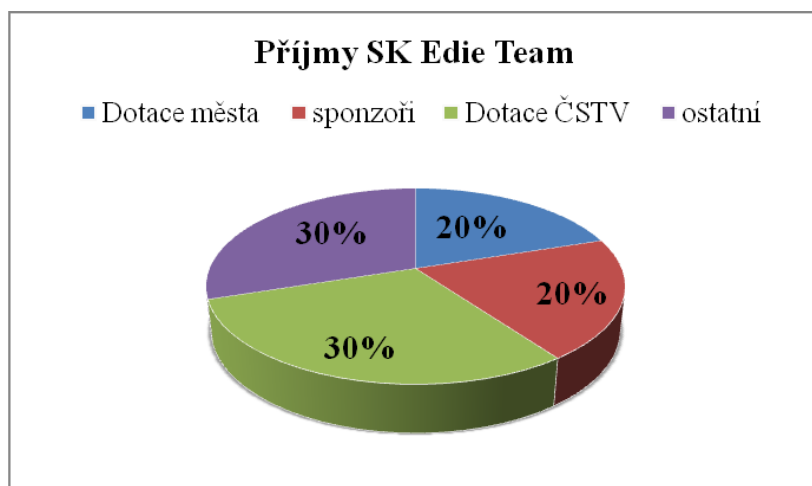
4.4 SK EDIE Team

Sportovní klub EDIE Team vznikl na počátku devadesátých let. Původně to byla jen parta nadšenců, která se účastnila různých sportovních amatérských akcí. S přibývajícím roky a rostoucími ratolestmi se původní členové rozhodli „legalizovat“ původní amatérské nadšení a podali žádost o registraci SK EDIE TEAM na ministerstvu vnitra. Klub je zaměřen na cyklistiku a lyžování, okrajově i na turistiku a vodáctví. Nabízí nejen mládeži možnost pravidelně trénovat v tomto sportovním odvětví a účastnit se kvalitních závodů. Jednou z největších akcí SK EDIE TEAMu pro širokou sportovní veřejnost je již tradiční seriál závodů na horských kolech, který nese jméno "Valašský pohár MTB mládeže". Tohoto seriálu se účastní sportovní mládež ze všech koutů Moravy a Čech, ale i ze Slovenska a Polska. Součet závodníků během celého seriálu přesahuje číslo 1300 a každý rok stoupá. Akce je již velmi populární a dokonce ve zdejší regionu je anoncována místními periodiky (Vsetínské noviny, Naše Valašsko, Jalovec apod.), rádiem, ale také místní televizí.

Financování SK EDIE Team

SK EDIE Team není výjimkou mezi vybranými sportovními kluby a trénuje a sportuje také v pronajatých prostorách. V létě je to jednodušší, většina tréninků se odehrává venku a to za jakéhokoliv počasí, takže odpadá nájemné tělocvičen. V zimě si pronajímají tělocvičnu na ZŠ, ale ta je částečně sponzoruje, takže nájem je spíše symbolický. Největší výdaje této společnosti spolyká pořádání závodů, ale hlavně nákup sportovní vybavení. Členové sice získávají dresy, ale ostatní vybavení jako jsou kola, přilby, obuv, lyže aj. si kupují sami. Díky sponzorům týmu však mají vydatné slevy. Příjmy si tedy instituce z větší části zajišťuje prostřednictvím sponzorů a dárců.

Graf 4.3 Příjmy SK Edie Team v období 2010 - 2012

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Heslem jednatele společnosti a zároveň hlavního trenéra pana Hryciowa je „...co nejvíce se nespolehat na ostatní...“. Příjmy společnosti nejsou nijak závratné, pohybují se okolo 200 000 Kč za rok. Největším podílem je pořádání Vsetínských pivních slavností. Na začátku klubu bylo pár dobrovolných nadšenců, dnes jich je asi 40 a všichni pracují v klubu bez nároku na honorář. Pokud bude mít společnost stále tolik dobrovolníků a nadšených sportovců jako má dnes nebo i více, nebude se klub potácet ve finanční nouzi.

4.5 FC Vítkovice 1919

Vítkovický fotbalový klub byl založen v roce 1919 pod názvem SK Slavoj Vítkovice, později již jen SK Vítkovice. V roce 1985 dosáhl na titul v 1. lize. V dalších letech dosahoval klub také kvalitních úspěchů. Po roce 1989 nastal zlom a klub spadl do 2. ligy a v únoru 2011 se dostal do insolvence. Naštěstí i zde funguje nadšení a odhodlání fanoušků. Ještě v téže roce bylo převážně z iniciativy rodičů, trenérů a sportovních přátel bývalého klubu FC Vítkovice a.s., založeno občanské sdružení s cílem záchrany a stabilizace nejen mládežnického fotbalu. S mottem „Více než jen klub!!!“, nese v rámci zachování tradice název FC Vítkovice 1919, kde byl prvopočátek vzniku fotbalového klubu. Toto občanské sdružení není personálně, finančně ani organizačně propojeny se společností v insolvenci FC Vítkovice a.s. Fotbalový klub FC Vítkovice 1919 si svou tradicí v mládežnických kategoriích udržuje vysokou úroveň v oblasti výchovy mládeže nejen na Ostravsku, ale i v České republice. Hráči se mohou utkat a změřit tak své síly s neúspěšnějšími vrstevníky z celé republiky.

Financování FC Vítkovice 1919

Fotbalisté FC Vítkovice 1919 trénují na sportovištích, které si pronajímají. Většina výdajů a zároveň největší položkou jsou pronájmy tréninkových ploch. V Ostravě - Vítkovicích mají hned dvě sportoviště a to travnatou plochu Městského stadionu Vítkovice a tamtéž plochu s umělým povrchem. Fotbalisté trénují také při ZŠ Klegova, kde mají k dispozici jedno hřiště s travnatým povrchem. Žáci základních škol, hrající za tento oddíl na zdejší škole vytváří fotbalové třídy. Tato plocha je tedy k dispozici s dohodou školy, kde se platí za údržbu. V plánu je díky příspěvku městské části Ostrava – Jih, oplocení ZŠ a rekultivace zdejšího momentálně mimoprovozního místa. Dalším stanovištěm fotbalistů je zrekonstruované hřiště při SŠSS Krakovská, kde je travnatý povrch a také umělá tráva. Dalšími areály s travnatým povrchem, které fotbalový klub využívá příležitostně, jsou ve Staré Bělé a Muglinově. No a také samozřejmě se trénuje v tělocvičnách a sportovních halách. Oddíl má v současné době asi 300 hráčů a 30 trenérů a stále se snaží získat další členy, což se jim za loňský rok opravdu podařilo nárůstem asi 40 nových příchozích. V instituci je 12 družstev, která hrají ligu od mladších žáků, zatím po dorost. Klub má i přípravku, kde hrají děti ještě ne školou povinné a ti hrají zatím pouze soutěže formou turnajů. Na pronájmy tak společnost ročně vynaloží kolem 1 500 000 Kč.

Tab. 4.3 Výdaje na pronájmy FC Vítkovice 1919 za rok 2012

Pronájmy tréninkových ploch:	
dorost	576 840
žáci	834 480
hala přípravy	44 460
hala zápasy	91 200
pronájmy celkem	1 546 980

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Další poměrně velkou položkou výdajů jsou odměny trenérům. Tato organizace zatím platí pouze pana M. Salače, který vykonává roli vedoucího trenéra a zároveň sekretáře klubu, který tuto funkci vykonává jako OSVČ. Další odměny pak pobírají trenéři jednotlivých týmů, také na OSVČ v částce 1 800 až 2 800 Kč. Byť tyto odměny nejsou nijak závratné, v konečném součtu, při takovém množství trenérů, tvoří tyto náklady asi 34% rozpočtu klubu.

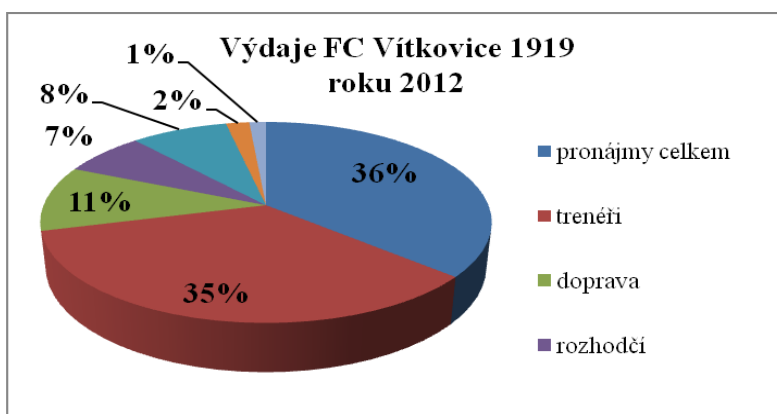
Tab. 4.4 Celkové výdaje FC Vítkovice 1919 za rok 2012

pronájmy celkem	1 546 980
trenéři	1 472 000
doprava	448 270
rozhodčí	297 000
provozně - tech. zázemí	348 000
účetnictví + ostatní	84 000
nákup dresů a potřeb	60 000
výdaje celkem	4 256 250

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Mezi další významné výdaje patří doprava k zápasům, platby rozhodčím a pořadatelským službám, nákupy dresů, míčů a dalších potřeb pro hráče. Úpravy ploch v okolí školy, s tím spojené energie a další.

Graf 4.4 Celkové výdaje FC Vítkovice 1919 za rok 2012

(Zdroj: Vlastní zpracování)

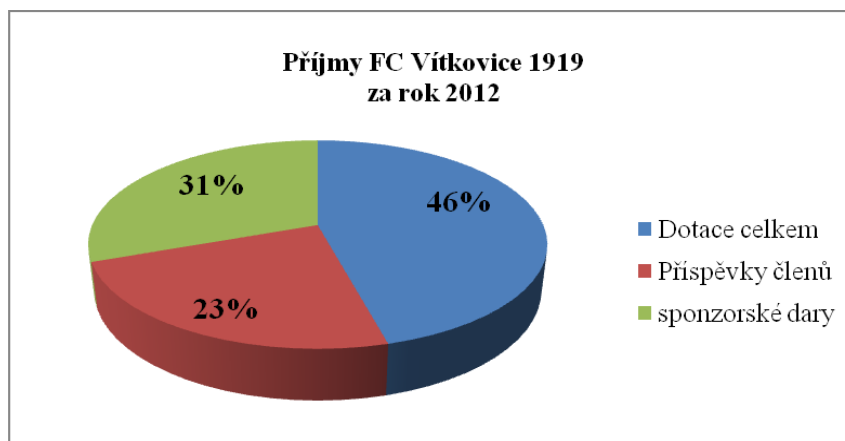
V oblasti příjmů se oddílu dařilo hlavně za přispění Magistrátu města Ostravy, ze kterého obdrželi dotaci v částce 1 500 000 Kč. Docela přínosnou položkou, která tvoří asi 23% příjmů jsou členské příspěvky, které se pohybují v částce 400 až 500 Kč měsíčně. Tyto platí všichni hráči bez rozdílu až do dorosteneckého věku. Velmi významnou částí financování, jsou příjmy sponzorských firem, mezi kterými nechybí ani již dříve zmíněný nadační fond Kimex.

Tab. 4.5 Příjmy celkové příjmy FC Vítkovice 1919 v roce 2012

Dotace Magistrát Ostravy	1 500 000
Dotace obvodu Vítkovice	100 000
Dotace obvodu Ostrava - Jih	50 000
Příjmy od rodičů	1 000 000
Dotace Fotbalové asociace ČR	300 000
sponzorské dary	1 300 000
celkem	4 250 000

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Graf 4.5 Procentuální rozdělení příjmů FC Vítkovice 1919 za rok 2012

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Klub si zakládá na tradici a doufá, že sponzorů přibude. Sportovců zatím neubývá, jak to bývá u jiných fotbalových klubů. Úspěšným se stává také organizací mezinárodního turnaje Ostrava Cup, což také přitáhlo sponzory. Pracují i na možnosti spolupráce s dětskými domovy na území města Ostravy. V přípravě je také plán klubových karet, kterými se budou členové občanského sdružení prokazovat při svých nákupech nejen u sponzorských firem a z každého nákupu by tak měl být pro klub zisk minimálně 1%. Hlavním cílem je stabilizovat a zkvalitnit hráčskou a trenérskou základnu.

4.6 FA Havířov

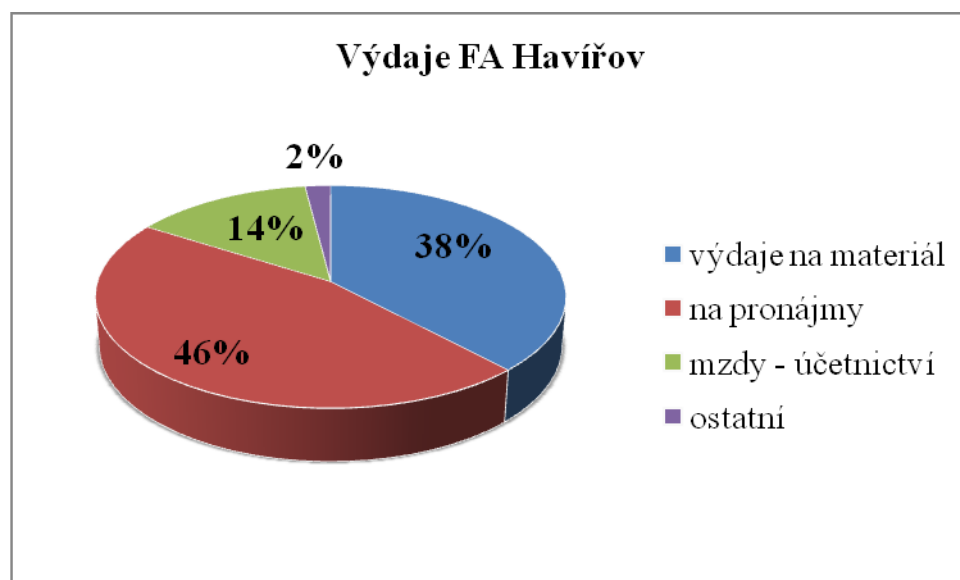
Fotbalová akademie, podobně jako fotbalový klub Vítkovice 1919, vznikla na popud rodičů, kde důvodem bylo vyloučení některých dětí z klubu MFK Havířov, kterým vedení klubu zakázalo hrát jejich oblíbenou hru – fotbal. Rodiče dětí, kteří byli registrováni pod MFK Havířov, dlouhodobě vyjadřovali nespokojenost s řízením klubu a zejména s nejasným financováním provozu mládeže. Po vyloučení z klubu proto rodiče a trenéři chtěli zajistit dětem možnost hrát fotbal a věnovat se i jiným sportovním aktivitám a především pak ukázat, že lze řídit fotbalový klub jiným transparentním způsobem, včetně průkazného financování. V průběhu měsíce dubna pak z klubu MFK Havířov odešli všichni trenéři a děti ročníku 1999, ke kterým se následně přidali další trenéři ročníku 2000 a 2005 a také děti z ročníků 2000, 2002, 2005 a 2006. V průběhu roku 2012 se členská základna FA Havířov postupně rozrůstala s tím, že k 31. 12. 2012 má 54 členů do 15 let a 38 členů nad 26 let. Mezi členy nad 26 let patří všech 6 kvalifikovaných trenérů, včetně trenéra brankářů. Jejich hlavním cílem je

podpora a rozvoj fotbalových dovedností dětí ve věku 5-15 let. K 31. 12. 2012 jsou děti rozděleny do pěti kategorií: 14 dětí v kategorii školička (2006 a mladší), 14 dětí v kategorii mladší příprava (2004,2005), 4 dětí v kategorii starší příprava, 10 dětí v kategorii mladší žáci (2000) a 12 dětí v kategorii starší žáci (1999).

Financování FA Havířov

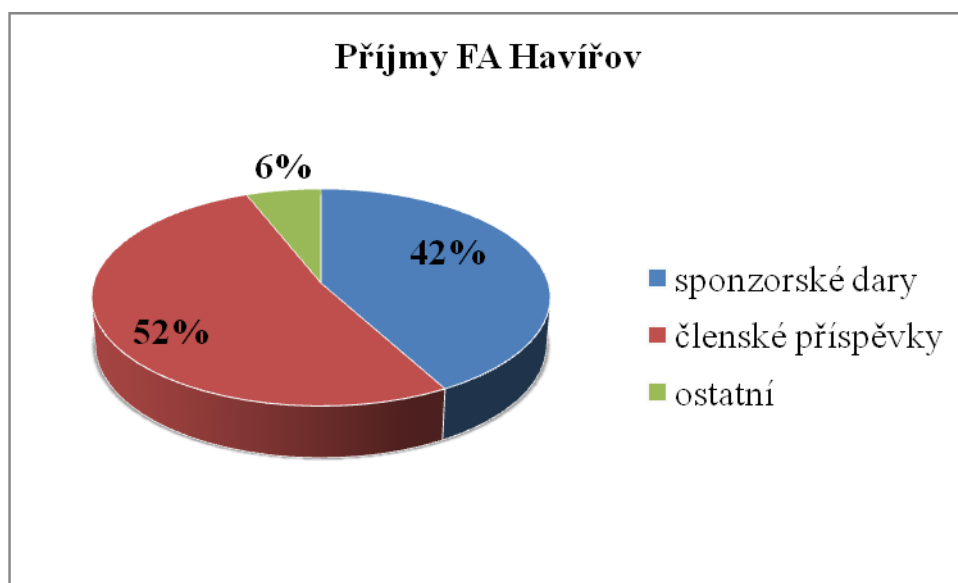
Ke své sportovní činnosti využívá pronajatých hracích ploch oddílů FC Horní Bludovice, Gymnázia, SPŠ Lidická, SSRZ Havířov, Střední školy a Základní školy v Havířově -Šumbarku. Tréninky jsou pro jednotlivé kategorie organizovány minimálně 2x týdně s tím, že hráči nejstarší kategorie trénují nebo hrají utkání minimálně 4x týdně. Vzhledem k počátku své existence, si FA Havířov zabezpečovala v roce 2012 svou činnost zejména příjmy z členských příspěvků a také ze sponzorských darů. Celkové příjmy akademie byly ve výši 116 000 Kč. Největší výdaje na činnost byly vynaloženy na pronájmy sportovišť, poplatky na turnajích a také na sportovní vybavení. Všichni členové výkonného výboru, včetně revizní komise a většina trenérů, vykonává svou činnost bezplatně.

Graf 4.6 Výdaje FA Havířov v roce 2012

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Graf 4.7 Příjmy FA Havířov v roce 2012

(Zdroj: Vlastní zpracování)

FA Havířov začíná jako téměř nový klub, nemá žádnou historii a určitě bude potřebné pro fungování tohoto oddílu zařadit mezi své zdroje také dotace z veřejného sektoru. V roce 2012 hospodařil klub se ziskem 18 381 Kč, kdy celkové výdaje činily 97 619 Kč. Samozřejmě také díky sponzorům, jejichž příjem činil v celkové částce 48 500 Kč a dobrovolníkům, především z řad rodičů.

4.7 1. JUDO CLUB Ostrava, o. s.

Historie Judo Clubu v Ostravě se objevila ještě za 2. světové války roku 1943. V té době se o rozvoj Jiu-Jitsu zasloužili zápasníci z atletického klubu Helas v Ostravě. V roce 1947 byl z politických důvodů AK - Helas zrušen a zápasníci s judisty byli nuceni přejít do Sokolu Ostrava 1, kde pokračovali v tréninku ve Staré Sokolovně až do roku 1950. Poté se judisté osamostatnili a od této chvíle se datuje vznik klubu. Ten se stal součástí Závodní sokolské jednotky Ostravsko - karvinských dolů Ostrava, který byl předchůdcem TJ Baníku Ostrava. Od roku 1991 se porevoluční změny dotkly také československé tělovýchovy a sportu. TJ Baník Ostrava OKD nedostala od ČSTV žádnou finanční dotaci a později byla zastavena i podpora ze strany OKD. Veškerou sportovní činnost si tedy museli sportovci hradit ze svých vlastních prostředků, a přesto reprezentovali Ostravu v mistrovských soutěžích. Rok 1998 byl pro tento oddíl nešťastný. Nebýt extraligy, oddíl by již prakticky neexistoval. Velký podíl na úpadku judo v celé republice mělo jeho republikové vedení, když

před rokem 1994 zrušilo kvalifikační a postupové soutěže do Mistrovství České republiky. Tímto opatřením degradovalo krajské přebory na bezvýznamné soutěže bez vlivu na postup do vyšších soutěží. A tak se na Mistrovství České republiky mohli přihlásit všichni, bez jakéhokoliv omezení. Úkolem bylo najít v oddíle zájemce o trenérskou práci s mládeží. Bývalí trenéři neprojevovali zájem o obnovení své trenérské činnosti. Jedinou výjimkou byl Jiří Sťahel, který nabídku přijal. Jeho přičiněním v roce 1999 oddíl získal 4 mladé trenéry, díky nimž se podařilo obnovit činnost oddílu. Všichni členové oddílu se pouštějí do plnění stanovených cílů, od zajištění finančních prostředků z řad sponzorů, přes trenérské semináře, až po brigádnické práce na zdevastovaném středisku oddílu.

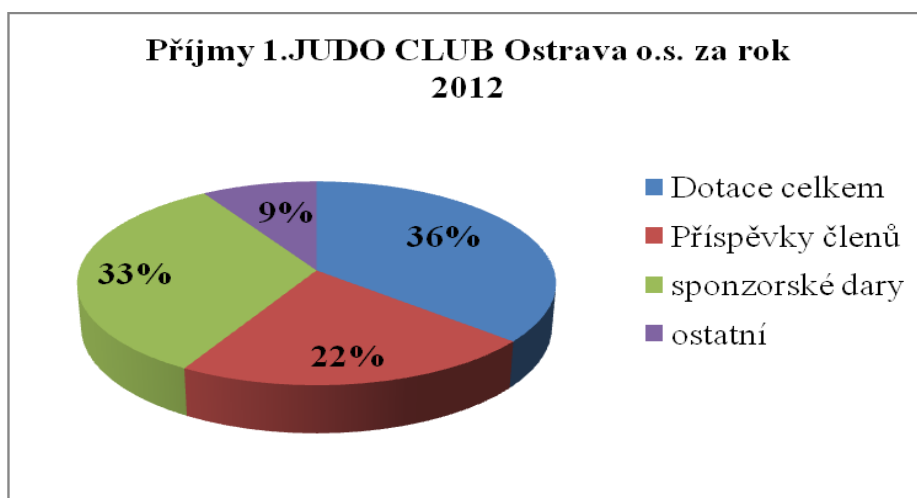
Zlomový byl rok 2001, kdy se podařilo zřídit fungující výbor klubu, stanovit cíle pro další léta a zároveň otevřít další dvě střediska juda. První, v Ostravě – Hrabůvce, v budově polikliniky, které začalo fungovat od měsíce září, a od října pak druhé v Ostravě - Přívoze v hale Sareza. Otevření těchto středisek bylo doprovázeno hromadným nábořem, který se projevil nárůstem členské základny a to také v již fungujících střediscích v Ostravě - Kunčicích a v Ostravě - Porubě. Takže koncem roku oddíl pracoval už ve čtyřech střediscích. V závěru roku se členská základna zvýšila na cca 200 členů.

Po odchodu z Extraligy mužů v roce 1999 a jednoleté pauze se nově sestavené družstvo stalo Mistrem Moravy a Slezska v soutěži družstev mužů. A na podzim v Uherském Brodě vybojovali postup do I. ligy mužů.

Financování 1. JUDO CLUB Ostrava

V roce 2002 se oddíl poprvé dostal do grantové politiky. Výsledkem bylo kladné vyřízení tří projektů ze strany Magistrátu města Ostravy a jeden projekt ze strany Úřadu městského obvodu Ostrava - Jih, který byl vyřízen formou darovací smlouvy. V tomto roce byla navázána spolupráce se Sportovním gymnáziem v Ostravě - Zábřehu. V průběhu roku začali pořádat tři soutěže a to VC Ostravy mladších a starších žáků, GP dorostenců a VC Ostravy mužů. V současné době se klub nachází v období rozvoje. Od konce minulého milénia, kdy ho představovala základna zhruba 50-ti judistů a judistek, dnes klub čítá na 300 členů. Téměř 280 dětí je ve věku do 18-ti let, cvičí v deseti družstvech. Vede je 20 trenérů. Klub cvičí v prostorách haly Sareza v Ostravě - Přívoze, kterou díky velikosti tréninkové plochy a sportovnímu zázemím můžeme v tomto sportovním odvětví směle zařadit mezi evropskou špičku.

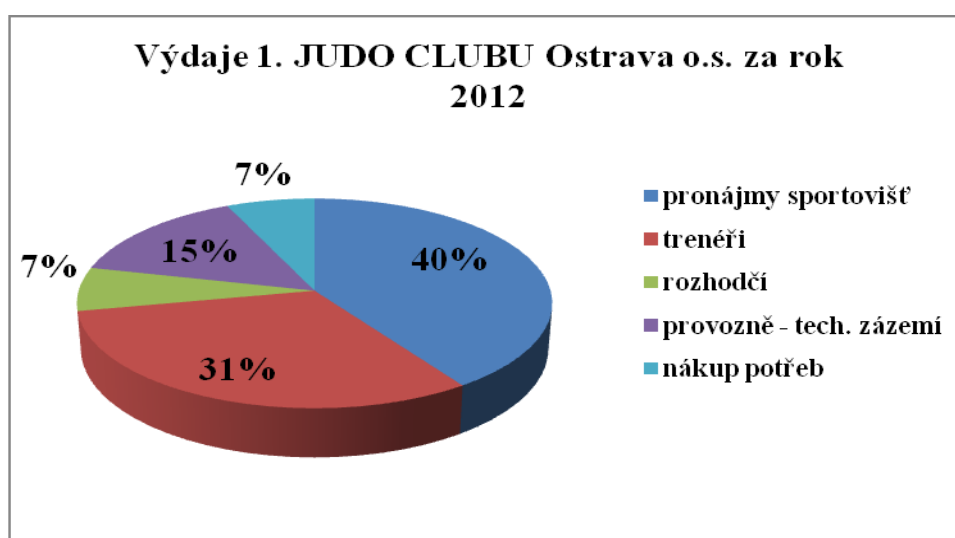
Graf 4.8 Příjmy 1. JUDO CLUBU Ostrava za rok 2012

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Velký přínos pro sportovní klub mají sponzoři. Jsou nedílnou součástí organizace a bez jejich pomoci by oddíl jen stěží fungoval. Z celkových příjmů je 33% právě přínos od sponzorů. Organizace také vypisuje sbírku na nákup materiálu, konkrétně tatami s odpruženým povrchem. Předpokládaná výše výdajů na nákup materiálu včetně prací činí 900 tisíc Kč. V současné době by měli získat dotaci, která by mohla pokrýt z velké části nákup tatami a to ve výši až 400 - 500 tisíc Kč. Zbývá tedy zajistit minimálně 400 tisíc Kč.

Graf 4.9 Výdaje 1. JUDO CLUBU Ostrava o.s. za rok 2012

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Všechny prostory, které klub využívá, jsou v pronájmu. Největší výdaje jsou opět vynaloženy na pronájem sportovišť. Klub má pět středisek, kde trénuje. I zde jsou trenéři odměňováni jen symbolickými částkami, přesto v součtu celkových výdajů činí 31% těchto na odměny. Sportovní oblečení – kimona, si členové kupují z vlastních zdrojů, stejně jako si zajišťují i dopravu na soutěže.

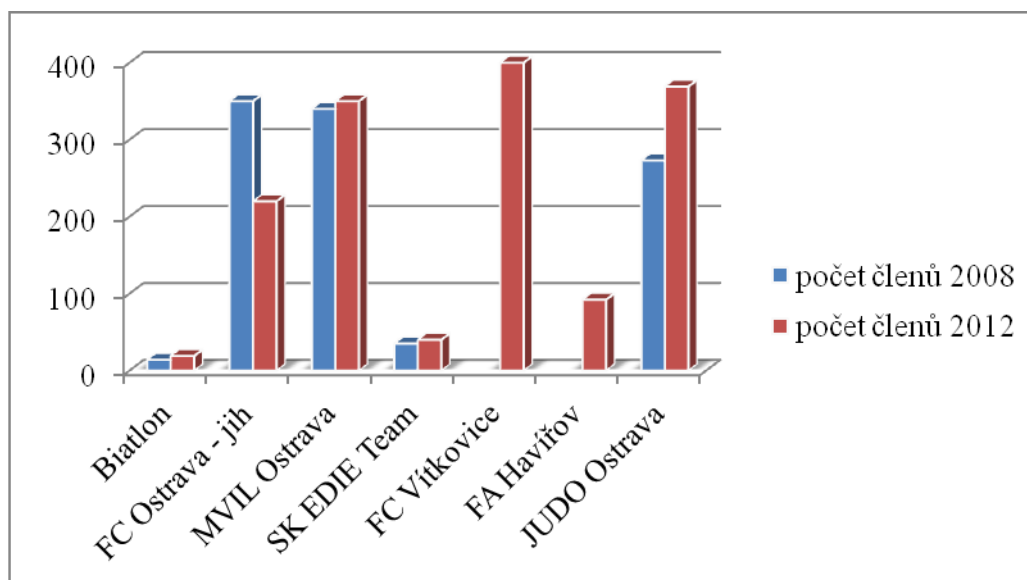

4.8 *Zhodnocení, návrhy na zlepšení*

Pro vypracování diplomové práce jsem oslovila ke spolupráci několik sportovních institucí. Jsou mezi nimi kluby s individuálním zaměřením, ale také oddíly kolektivních sportů. Můj předpoklad, že dostupnost k materiálům pro téma, které jsem si zvolila, nebude jednoduché, se vyplnil. Získávání informací bylo obtížné. Některé kluby odmítly, především ty hokejové. Zpracovala jsem tedy analýzu financování klubu biatlonu, cyklistiky, juda a z kolektivních potom florbalu a překvapivě několika fotbalových oddílů. K dispozici jsem měla výroční zprávy některých institucí nebo ve většině případů, přímý pohovor s některým z členů vedení klubu.

Instituce, které jsem vybrala, jsou rozdílné nejen formou a druhem sportu, ale hlavně velikostí členské základny. Od toho se také odvíjí jejich financování. Zatímco biatlonový klub čítá na 19 aktivních členů, FC Vítkovice nebo Judo Ostrava jich má cca 400. Počty členů v klubech se mění. U některých více, u jiných méně. Citelný pokles sportovců nastal u fotbalového klubu FC Ostrava – Jih. Zdá se, že je to zejména konkurencí jiných fotbalových klubů se známějším jménem. Ovlivňuje to také samozřejmě konkurence nových, modernějších sportů, a také přechod starších žáků na střední školy, kde většinou tito s kopanou končí.

Graf 4.10 Srovnání počtu členů vybraných institucí a jejich vývoj v letech 2008 - 2012

(Zdroj: Vlastní zpracování)

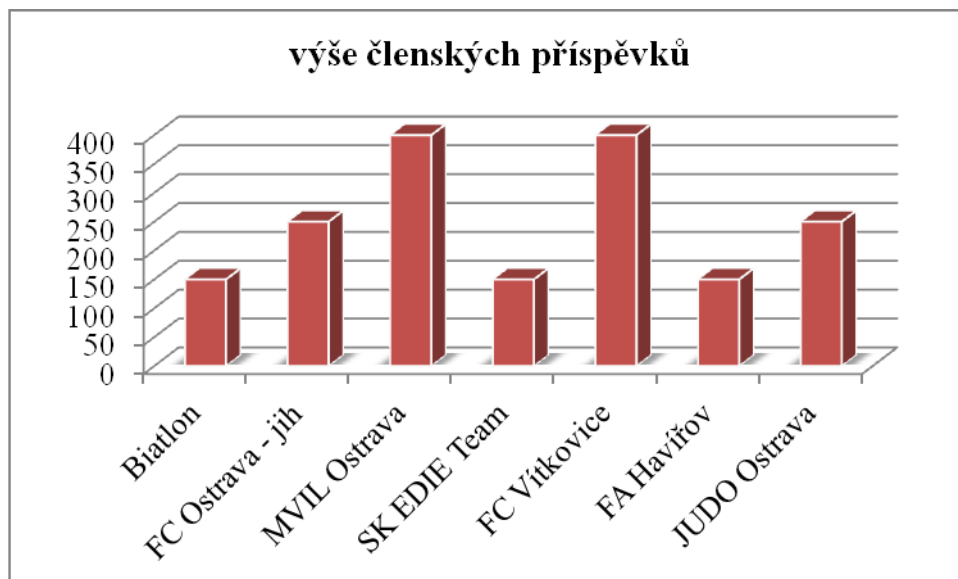
Naproti tomu jsou sporty, které posilují, co se týká počtu sportovců. Velký nárůst sportovců zažívá Judo Ostrava, což způsobilo nejen otevření střediska Ostrava - Zábřeh a navázání spolupráce s DDM Hlučín, ale také nárůst nově přichozích členů ve všech stávajících střediscích. Odchod stávajících členů byl nižší než příchod nových a došlo tedy k celkovému nárůstu členské základny. Tomuto pozitivnímu vývoji odpovídá také nárůst členské základny podle výběru klubových příspěvků. Všechna stávající střediska se blíží svým nejvyšším historickým hodnotám. Středisko Ostrava - Poruba dokonce ještě překročila historické maximum, kterého dosáhlo v loňském roce. Velmi pozitivní je nárůst základny ve středisku Ostrava - Hrabůvka, kde je nutné tuto základnu udržet a dále rozšiřovat s cílem znovuvytvoření další cvičební skupiny, která byla zrušena v roce 2010. Také do biatlonového klubu začínají přicházet noví sportovní nadšenci, i když samozřejmě ne v tak velkém množství jako v předešlém případě. Biatlon začal být letos velmi populární, možná také díky výsledkům naší reprezentace nebo pořádáním Mistrovství světa v Novém Městě na Moravě, které se velmi vydařilo.

Příjmy sportovních institucí

S velikostí základny je spojen příjem z členských příspěvků. Podle zjištění je to jeden z nejdůležitějších příjmů sportovních institucí. Z celkové statistiky činí příjem z těchto

příspěvků téměř jednu čtvrtinu celkových příjmů všech společností. Pro některé společnosti například pro FA Havířov nebo pro florbalový klub MVIL Ostrava jsou tyto příjmy zatím existenční. Výše členských příspěvků je různá od 150 do 400 Kč měsíčně.

Graf 4.11 Výše členských příspěvků ve vybraných institucích

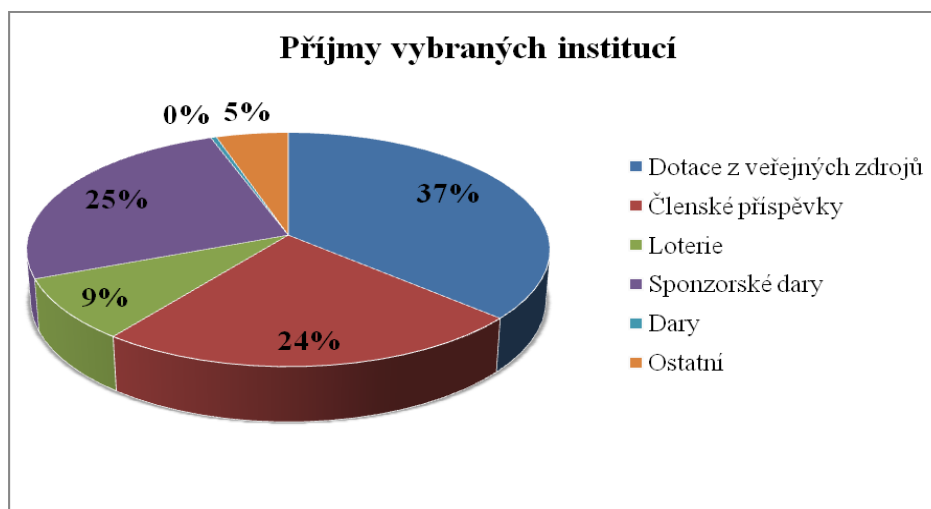

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Většinou u individuálních sportů jsou příspěvky nižší než u kolektivních.

Podle průzkumu, který jsem ve vybraných organizacích provedla, jsem došla ke zjištění, že většině klubů plyne nejvíce příjmů ze zdrojů veřejného sektoru. To znamená z dotací poskytnutých krajem, magistrátem nebo obcí. V celkové statistice je to asi třetina z celkových příjmů. Jak je vidět z grafu, projevíly se zde dotace z loterií, což je v tomto součtu ovlivněno vysokým příjmem z dotací pro FC Ostrava – Jih, kteří dostali mimořádný přiděl právě z tohoto zdroje na umělý povrch hřiště. Každá organizace si pomáhá k financím také pomocí sponzorů. I zde se projevuje docela velké procento, cca 25% příjmů. Tento zdroj je pro sportovní instituce čím dál více důležitý. Zdá se, že bez jejich přispění, nebudou moci některé organizace pořádat například akce, kterými by nalákali ke sportu další příznivce. Právě při sportovních akcích se nabízí příležitost, poznat tento sport blíže a většinou mladším sportovcům se tento druh sportu zalíbí a najdou si k němu cestu. Což se projevilo například po již zmíněném MS v Biatlonu, kdy se začínají objevovat v klubu noví příchozí.

Graf 4.7 Procentní vyjádření všech příjmů vybraných institucí

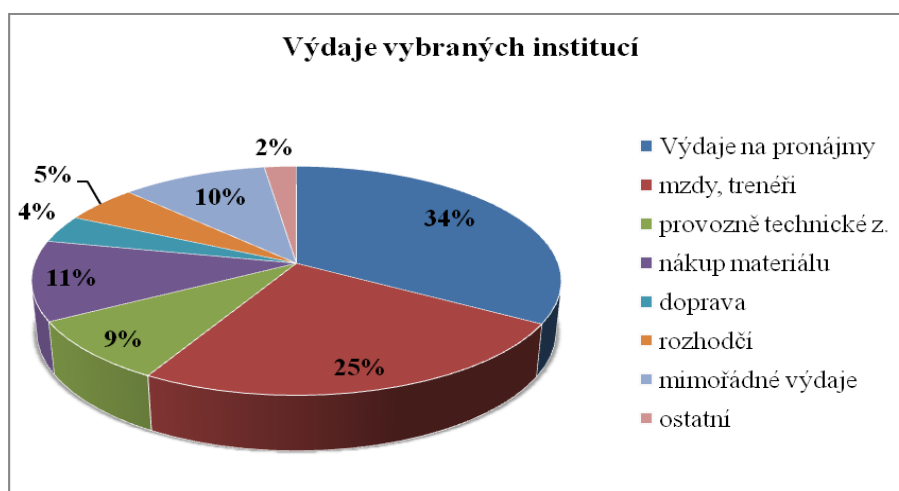

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Výdaje sportovních institucí

Po zhodnocení výdajů u všech sportovních institucí lze jednoznačně říct, že pro společnosti jsou největšími výdaji pronájmy sportovišť. V celkovém součtu se jedná cca o 35% z výdajů společností. I když se to nezdá, v procentním vyjádření jsou dalšími velkými výdaji odměny a mzdy členů. Důležité a nezbytně nutné jsou také výdaje na provozně – technické zázemí, tzn. energie, údržba a také nákup materiálů, dresů a jiných věcí nutných pro sportovní činnost.

Graf 4.13 Procentní vyjádření výdajů vybraných sportovní institucí

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Návrhy na zlepšení

Každá sportovní instituce, se kterou jsem měla možnost spolupracovat, se snaží využít všech možných zdrojů k financování svých činností. Většinou se všem podaří dosáhnout na nějaké dotace z veřejných zdrojů. I přesto, že je vidět jakási účast ze strany veřejného sektoru v podpoře sportu, nejsou tyto příjmy pro organizace dostačující. Podporovaná by měla být hlavně práce s mládeží a zde by mělo plynout více peněz. O financování malých klubů a sportů není takový zájem jako o populární sporty a větší organizace. Možná by stálo za úvahu, zda by se část z daní z příjmů větších firem, například ve výši 1-2 %, nemohla odvést rovnou do sportovních klubů.

Dalším důležitým zdrojem by se mohly stát sponzorské dary, hlavně z okolí sídel sportovních institucí. V Ostravě jsou velké společnosti, které by mohly přispět svými financemi k rozvoji a podpoře sportu v kraji. Například ArcelorMittal, ČEZ nebo již zmíněná společnost ha-vel podporují aktivně sportovní akce v regionu. Jistě by se našly také jiné společnosti, které by mohly sponzorovat i menší kluby. Tím se zviditelní a navíc je dar posuzován jako odečitatelná položka ze základu daně.

Důležitým zdrojem pro kluby jsou členské příspěvky. Jejich zvýšení by ale znamenalo spíše odliv členů a posléze i snížení financí z tohoto zdroje. I v tomto odvětví je totiž nedostatečná kupní síla. Výše příspěvků je velice důležitá. Je spousta jedinců, kteří by chtěli být účastní některého sportovního klubu, ale bohužel jejich příjmy nejsou takové, aby si mohli vyšší příspěvky dovolit. Lépe je tedy získávat nové členy a tím zvýšit příděl z členských příspěvků do rozpočtu klubu. To je ale závislé také na zkvalitňování služeb, zázemí a hlavně doškolení trenérů, které je velice důležité. Získávat nové členy není zrovna jednoduché. Objevují se nové, mladší sporty, které lákají hlavně mladé nadšence. Měla by se zvýšit propagace hlavně ve školách a médiích.

Další pomocí jak zvýšit finanční příjmy sportovních společností by mohlo být také čerpání z fondů EU. Mnoho sportovních klubů ale ani neví, že tato možnost existuje. Peníze z takzvaných strukturálních fondů, jsou čerpány v rámci několikaletých cyklů, tzv. programových období a na základě definování jasných cílů a priorit. Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF), je největším ze strukturálních fondů a zaměřuje se na modernizaci a posilování hospodářství. Tyto prostředky tak mohou být použity například na rozvoj a obnovu sportovních areálů. Projektová žádost je klíčovým dokumentem, který rozhodne o tom, zda bude dotace poskytnuta či nikoliv. Dnes se projektováním žádostí z fondů EU

zabývá spousta firem, které připraví plán a projekt, na jehož základě by bylo možno získat tyto peníze.

Ve financování sportovních institucí existují velké diferenciace. Není to ani tak velikostí členské základny, jako spíše jeho právní formou a druhem sportu a samozřejmě typem organizace. Také zde by mělo dojít k určitým změnám. Každý druh sportu si zaslouží naši pozornost a finanční prostředky, které se přerozdělují hlavně z veřejných sektorů, tedy z našich peněz, by měly být přerozdělovány komisemi, které jsou apolitické a nezaujaté. Důležité je financování nejen vrcholového sportu, ale hlavně sportu pro všechny a tak nejen posilovat morální vlastnosti mládeže, ale také podporovat důležitost odpovědnosti managementu a trenérů. Základem pro vrcholový sport, je kvalitní zázemí mládežnického sportu a sportu vůbec.

5. Závěr

Sportovní instituce jsou u nás z větší části zakládány jako občanská sdružení. Jsou tedy neziskovými organizacemi, které nejsou založeny nebo zřízeny za účelem podnikání. Jejich hlavním posláním a tedy činností je vytváření podmínek pro rozvoj sportovního odvětví, uspokojování zájmů a potřeb členů, organizování sportovní přípravy a soutěží, udržování sportovišť a jiné související činnosti spojené s klubem. Ke všem těmto aktivitám potřebují peněžní prostředky, proto další a důležitou činností je jejich získávání.

Cílem diplomové práce bylo zjistit, jakým způsobem jsou financovány sportovní instituce, zda jim příjmy ze sportovních aktivit vystačí na jejich výdaje. Pomocí dotazníku nebo přímo pohovoru ve společnostech, byla provedena analýza vybraných sportovních klubů, která dává přehled o fungování společností po stránce ekonomické. Byly zhodnoceny příjmy jednotlivých společností a jejich výdaje na činnost.

V teoretické části byly vymezeny základní pojmy z oblasti právních forem společností jak v ziskovém, tak neziskovém sektoru. Byly zde také popsány základní aspekty týkající se účetnictví. Podrobněji byly vypracovány pojmy z oblasti zdrojů financování sportovních institucí.

Praktická část sestává z již zmíněné analýzy financování vybraných sportovních institucí, s nahlédnutím do historie klubů, jejich činností, případně s osobnostmi s klubem spjatých. V závěru pak došlo k celkovému zhodnocení příjmů a výdajů na sportovní činnost všech vybraných klubů s návrhy na řešení některých problémů týkajících se financování.

Diplomová práce může posloužit sportovním institucím k porovnání finančních zdrojů, ze kterých čerpají jiné společnosti a také dalšímu rozvoji jejich činností. Může být také určitou inspirací k dalšímu získávání finančních zdrojů v budoucím rozvoji sportu.

Seznam použité literatury

Publikace

- [1] ANDREFF, Wladimir.: *L'évolution du modèle européen de financement du sport professionnel*. In.: *Refletes Perspectives de la vie économique*. Trimestriel - Tome XXXIX - 2000 - No2 - 3. De Boeck Université. ISBN 2-8041-3414-8.
- [2] ČÁSLAVOVÁ, Eva. *Management a marketing*. 1. Vyd. Praha: Olympia, 2009. 228 s. ISBN 978-80-7376-150-9.
- [3] DURDOVÁ, Irena. *Ekonomické aspekty sportovního managementu*. 1. Vyd. Ostrava: VŠB – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA, 2012. 270 s. ISBN 978-80-248-2529-8.
- [4] HALÁSEK, DUŠAN A DAVID LENERT. *Ekonomika veřejného sektoru*. 1. Vyd. Ostrava: Ediční středisko VŠB – TU Ostrava, 2008. 238 s. ISBN 978-80-248-1854-2.
- [5] HAMERNÍKOVÁ, Bojka, Alena MAAYTOVÁ a kol. *Veřejné finance*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 340 s. ISBN 978-80-7357-497-0.
- [6] HOBZA, VLADIMÍR a JAROSLAV REKTOŘÍK A KOL. *Základy ekonomie sportu*. 1. Vyd. Praha: Ekopress s.r.o, 2006. 191 s. ISBN 80-86929-04-3.
- [7] HODANĚ, BOHUSLAV A VLADIMÍR HOBZA. *Financování tělesné kultury jako složky občanské společnosti*. 1. Vyd. Olomouc: Univerzita Palackého Olomouc, 2010. 214 s. ISBN 978-80-244-2658-7.
- [8] KOČÍ, PETR a kol. *Meritum Nevýdělečné organizace*. 7. Vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 512 s. ISBN 978-80-7357-625-7.
- [9] KOLEKTIV AUTORŮ. *Nevýdělečné organizace* 2012. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 294 s. ISBN 978-80-7357-737-7.
- [10] KOLEKTIV AUTORŮ. *Otázka sportovního práva*. 1. Vyd. Praha: Ústav státu a práva, 2008. 129 s. ISBN 978-80-904024-1-6.
- [11] KOSÍK, Miloš a Miroslav PACUT. *Organizace sportu*. 1. Vyd. Ostrava: VŠB – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA, 2009. 86 s. ISBN 978-80-248-2017-0.
- [12] KUDOVÁ, Dagmar. *Návrh metodiky analýzy prostředí vysokoškolského sportovního klubu*. 1.vyd. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, 2009. 78 s. ISBN 978-80-7375-326-9.
- [13] MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace – vznik, účetnictví, daně*. 11. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 256 s. ISBN 978-80-7263-675-4.
- [14] NOVOTNÝ, Jiří a kol. *Ekonomika sportu vybrané kapitoly III*. 1. vyd. Vysoká škola ekonomická Praha: Oeconomica, 2010. 194 s. ISBN 80-245-1713-1.
- [15] NOVOTNÝ, JIŘÍ a kol. *Sport v ekonomice*. 1.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, 512 str., ISBN 978-80-7357-666-0.

- [16] NOVOTNÝ, JIŘÍ A KOLEKTIV. *Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací*. 1. Vyd. Praha: Oeconomica, 2008. 224 s. ISBN 978-80-245-1473-4.
- [17] NOVOTNÝ, Jiří. *Ekonomika sportu vybrané kapitoly II*. 1. vyd. Vysoká škola ekonomická Praha: Oeconomica, 2006. 122 s. ISBN 80-245-1144-4.
- [18] PEKOVÁ, JITKA A JAROSLAV PILNÝ, MAREK JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. Vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
- [19] REKTOŘÍK, JAROSLAV A KOL. *Organizace neziskového sektoru*. 2. Vyd. Praha: Ekopress, s.r.o, 2007. 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5.
- [20] REKTOŘÍK, JAROSLAV A KOLEKTIV. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2. Vyd. Praha: Ekopress, s.r.o., 2007. 309 s. ISBN 978-80-86929-29-3.
- [21] TOPINKA, JIŘÍ a JAN STANJURA. *Občanská sdružení ve sportu právní, účetní a daňové problémy*. 1. Vyd. Praha: Olympia, 2001. 264 s. ISBN 80-7033-223-9.
- [22] TOPINKA, JIŘÍ. *Daňové povinnosti tělovýchovných jednot a sportovních klubů*. 1. vyd. Praha: Olympia, 2007, 216 str., ISBN 978-80-7376-014-4.
- [23] TOPINKA, JIŘÍ. *Účetnictví tělovýchovných jednot a sportovních klubů*. 1. vyd. Praha: Olympia, 2007, 216 str., ISBN 978-80-7376-015-1.

Právní předpisy

- [24] České účetní standardy č. 401 až 414 pro účetní jednotky, které účtují podle Vyhlášky č. 504/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- [25] Vyhláška č. 504/2002 Sb., ze dne 6.11. 2002, kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- [26] Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ze dne 26. 2. 1964, ve znění pozdějších předpisů.
- [27] Zákon č. 513/1991 Sb., ze dne 5. 11. 1991, obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- [28] Zákon č. 115/2001 Sb., ze dne 28. 2. 2001, o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů.
- [29] Zákon č. 501/2012 Sb., ze dne 18.12. 2012, kterým se mění zákon 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony.
- [30] Zákon č. 250/2000 Sb., ze dne 7. 7. 2000, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.
- [31] Zákon č. 83/1990 Sb., ze dne 27. 3. 1990, o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.

- [32] Zákon č. 563/1991 Sb., ze dne 12. 12. 1991, o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- [33] Zákon č. 116/1990 Sb., ze dne 23. 4. 1990, o nájmu a pronájmu bytových a nebytových prostor.

Elektronické zdroje

- [34] <http://cds.mfcr.cz> [Česká daňová správa]
- [35] <http://www.msmt.cz> [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy]
- [36] <http://www.czech.cz/cz/Objevte-CR/Zivotni-styl-v-CR/Historie-sportu-v-CR-a-dulezite-sportovni-organiza>
- [37] http://www.crk.cz/FILES/115_2001C.PDF
- [38] <http://zakony-online.cz/?s143&q143=all>
- [39] <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/rady/zakladni/orginter.html>
- [40] <http://www.epravo.cz/top/clanky/jak-na-spolecnost-s-rucenim-omezenym-83642.html>
- [41] <http://czsu.cz> [Český statistický úřad]
- [42] http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/kapitola/0001-12-r_2012-2600
- [43] <http://mfcr.cz> [Ministerstvo financí]
- [44] <http://www.sazka.cz/>
- [45] <http://www.olympic.cz/> [Český olympijský výbor]
- [46] <http://cstv.cz> [Český svaz tělesné výchovy]

Seznam zkratk

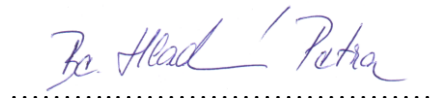
ADV – Antidopingový výbor
ATJ SK – Asociace tělovýchovných jednot a sportovních klubů
BK – Biatlon klub
ČSÚ – Český statistický úřad
ČASPV – Česká asociace sport pro všechny
ČOV – český olympijský výbor
ČSTV – Český svaz tělesné výchovy
ČÚS – České účetní standardy
DSO – Dobrovolné svazky obcí
EU – Evropská unie
FA – Fotbalová akademie
FC – Fotbalový klub
FC NH – Fotbalový klub Nový Huť
FKSP – Fond kulturních a sociálních potřeb
GP – Grand Prix
HC – Hokejový klub
HDP – Hrubý domácí produkt
ISPROFIN – Informační systém programového financování
KKCG – Nadnárodní investiční skupina Karla Komárka
MČR – Mistrovství České republiky
MFK – Moravský fotbalový klub
MO – Ministertvo obrany
MSK – Moravskoslezský kraj
MŠMT – Ministertvo školství, mládeže a tělovýchovy
MTB – Mountain bike
MV – Ministerství vnitra
MVIL – Mistři všeho i ligy
NNO – Nestátní neziskové organizace
OKD – Ostravsko - karvinské doly
OSVČ – Osoba samostatně výdělečně činná
RSC – Resortní sportovní centra
SK – Sportovní klub
SMTu – Svaz mladých turistů
SOU, SOŠ – Střední odborné učiliště, Střední odborná škola
TJ – Tělovýchovná jednoty
TZ – Technické zhodnocení
VC – Velká cena
VPÚ – Veřejně prospěšné účely
ZoÚ – Zákon o účetnictví

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne: 26. 4. 2013

jméno a příjmení studenta

